SÚKROMNÁ ŠPECIÁLNA MATERSKÁ ŠKOLA,
Lipová 1736/2, Topoľčany
T.č.: 0911616755,Email: specialnamsto@gmail.com, http://www.specialnamsto.sk/

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

SLNIEČKO

2026-2028

Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program Slniečko
Stupeň vzdelania:	Predprimárne vzdelanie
Dĺžka štúdia:	1 - 4 roky
Formy výchovy a vzdelávania:	Denná-celodenná
Vyučovací jazyk:	Slovenský jazyk
Prerokovaný v pedagogickej rade:	. 24.08.2026
Prerokovaný v rade školy:	. 25.08.2026
Vydaný dňa:	26.08.2026

Školský vzdelávací program Slniečko je vypracovaný v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona a v súlade **s platným štátnym vzdelávacím programom** (schváleným a vydaným ministerstvom školstva).

OBSAH

1. NÁZOV ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU 3

2. VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA 3

3. STUPEŇ VZDELANIA, KTORÝ SA DOSIAHNE ABSOLVOVANÍM ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU, ALEBO JEHO UCELENEJ ČASTI.....5

4. DĹŽKA ŠTÚDIA A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA..... 5

5. UČEBNÉ OSNOVY 6

6. SYSTÉM PODPORY DETÍ V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA.....59

7.STRATÉGIA DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE VZDELÁVANIA.....60

1. **NÁZOV ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU**

Slniečko svieti na všetky deti rovnako, na zdravé, aj zdravotne znevýhodnené. Ráno rozjasňuje deň, zohrieva líčka i srdiečka. Je zdrojom svetla a tepla. Bez slnka by nebol život na zemi. Deti sú naše slniečka-rozjasňujú deň, úsmevmi zohrievajú srdiečka, preto sme si zvolili názov školského vzdelávacieho programu **Slniečko**. K tomu, aby boli deti našej špeciálnej materskej školy spokojné, šťastné, usmiate, im veľmi pomôžu aj nadobudnuté vedomosti a zručnosti zo školského vzdelávacieho programu.

2. VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom predprimárneho vzdelávania zdravotne znevýhodnených detí je rozvíjať vývin v psychomotorickej, poznávacej, emocionálnej a sociálnej oblasti, komunikačné schopnosti, motorické a sebaobslužné zručnosti, samostatnosť, posilňovať sebauvedomovanie, sebadôveru a sebavedomie, vytvárať elementárne sociálne a personálne kompetencie a ich využitie v reálnom živote, odstraňovať druhotné problémy správania, rozvíjať elementárne prosociálne a environmentálne cítenie a tým dosiahnuť optimálnu kognitívnu, senzomotorickú a sociálno-citovú úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti. Školský vzdelávací program je zostavený tak, aby rešpektoval ciele výchovy a vzdelávania uvedené v zákone č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení neskorších predpisov a ciele štátneho vzdelávacieho programu..

VŠESTRANNÉ CIELE

- Rozvíjať dieťa vyvážene v oblasti telesnej, psychickej, emocionálnej a sociálnej s ohľadom na jeho zdravotný stav a vlastné tempo.
- Zabezpečenie rovnakého prístupu k vzdelávaniu: Poskytnúť každému dieťaťu primerané podporné opatrenia (kompenzačné pomôcky, úpravu prostredia), aby mohlo plne participovať na vzdelávacom procese.
- Pripravenosť na nadväzujúce vzdelávanie**:** Pripraviť dieťa na plynulý prechod na primárne vzdelávanie (do základnej školy alebo špeciálnej základnej školy).

ŠPECIFICKÉ CIELE

- **Kompenzácia narušených funkcií:** Využívanie zachovaných schopností a zmyslov na prekonanie obmedzení.
- **Rozvoj sebaobsluhy a samostatnosti:** Dosiahnutie čo najvyššej miery nezávislosti v sebaobslužných činnostiach (stravovanie, hygiena, obliekanie) a v orientácii v priestore.
- **Korekcia sekundárnych dôsledkov postihnutia:** Predchádzanie vzniku psychických blokov, negativity, sociálnej izolácie alebo nežiaduceho správania, ktoré často sprevádzajú primárne ochorenie.

- **Stimulácia kognitívnych procesov a motoriky:** Cielené rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, grafomotoriky, pozornosti, pamäti a myslenia prostredníctvom špeciálno-pedagogických intervencií.

SOCIALIZAČNÉ A INKLUZÍVNE CIELE

- **Rozvoj sociálno-komunikačných kompetencií:** Naučiť dieťa funkčne komunikovať s okolím (verbálne alebo prostredníctvom augmentatívnej a alternatívnej komunikácie) a vyjadrovať svoje potreby.
- **Formovanie pozitívnej identity a sebavedomia:** Podporovať u dieťaťa vedomie vlastnej hodnoty, zažívanie úspechu a spracovanie vedomia vlastného deficitu bez pocitov menejcennosti.
- **Budovanie prosociálneho správania:** Podnecovať schopnosť spolupracovať, rešpektovať pravidlá skupiny, prejavovať empatiu a riešiť konflikty nenásilným spôsobom.

3. STUPEŇ VZDELANIA, KTORÝ SA DOSIAHNE ABSOLVOVANÍM ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU, ALEBO JEHO UCELENEJ ČASTI

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Ak dieťa školskú spôsobilosť nedosiahne, pokračuje v plnení povinného predprimárneho vzdelávania ešte jeden rok. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

4. DĹŽKA ŠTÚDIA A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Dĺžka štúdia: od 1 do 4 rokov . Forma výchovy a vzdelávania je denná celodenná s umožnením dennej poldennej podľa rozhodnutia rodičov a zdravotného znevýhodnenia detí.

5. UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy tvoria vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí a obsah a špecifické ciele tematických okruhov vzdelávania, ako základný rozsah učiva pre deti so zdravotným znevýhodnením, v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a platným štátnym vzdelávacím programom.

UPLATNENIE VÝKONOVÝCH ŠTANDARDOV POČAS KAŽDODENNÝCH ČINNOSTÍ

- **Oblasť: Zdravie a pohyb (Sebaobsluha a hygiena)**

Tieto štandardy sa trénujú pri každom vstupe do umyvárne, šatne či jedálne. Sú absolútnou prioritou pre dosiahnutie samostatnosti detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP).

Ovláda základné sebaobslužné návyky.
Každodenná prax: Obliekanie a vyzliekanie v šatni, obúvanie (často s využitím vizuálnych piktogramov/postupov).
Uplatňuje základné hygienické návyky.
Každodenná prax: Samostatné používanie toalety, správne umývanie a utieranie rúk (pred jedlom, po pobyte vonku).
Stoluje správnym spôsobom.
Každodenná prax: Používanie lyžice/príboru, pitie z pohára, udržiavanie čistoty pri jedle s primeranou pomocou.

- **Oblasť: Jazyk a komunikácia (Komunikačné rituály)**

Keďže reč je základným nástrojom na vyjadrenie potrieb a elimináciu nežiaduceho správania (frustrácie), komunikačné štandardy bežia nepretržite.

Rečová stimulácia

Každodenné krátke bloky: Cielená, individuálna práca s dieťaťom (5 až 10 minút) zameraná na korekciu a stimuláciu reči.
Oromotorická gymnastika: Hravé posilňovanie svalstva jazyka, pier a sánky (napodobňovanie zvierat, zvukov prostredia).
Cielené dychové a hlasové cvičenia: Nácvik správneho smerovania, sily a dĺžky výdychového prúdu (fúkanie do pierok, loptičiek, slamky) na správnu koordináciu dýchania a tvorby hlasu.
Augmentatívna a alternatívna komunikácia.

Vizuálna podpora reči: Využívanie komunikačných piktogramov, vizuálnych rozvrhov dňa u detí s ťažkým stupňom bezrečnosti, dysláliou alebo autizmom.

Procesné schémy (Krok za krokom): Rozkúskovanie zložitých činností (najmä sebaobsluhy a hygieny v umyvárni a šatni) do vizuálnych obrázkových radov, ktoré dieťa navádzajú, čo má robiť.
Zážitkové a multisenzorické učenie (Senzorická integrácia)

Z**apojenie všetkých zmyslov:** Učenie pojmov prostredníctvom priameho hmatového, sluchového, zrakového a čuchového prežitku (napr. ohmatávanie reálnych plodov, vnímanie chladu ľadu, sluchová diferenciácia reálnych zvukov).

Reaguje na verbálne a neverbálne podnety. Udržanie očného kontaktu, reakcia na pokyn učiteľa.

Oznámi svoje potreby a želania.
Využitie hovorenej reči, gest, alebo asistenčných systémov na vyjadrenie hladu, smädu, únavy či potreby toalety.
Uplatňuje základy rečovej etikety.
Každodenné rituálne používanie slov/gest: *Ahoj/Dobrý deň, Prosím, Ďakujem, Prepáč*.

- **Oblasť: Človek a spoločnosť (Socializácia a režim)**

Pre deti so ŠVVP je zvládnutie štruktúry dňa a pravidiel kľúčom k psychickej pohode.

Uplatňuje pravidlá spolužitia v skupine.
Každodenná prax: Požičiavanie si hračiek, neubližovanie si, čakanie, kým na mňa príde rad (napr. pri umývaní rúk alebo v rannom kruhu).
Orientuje sa v časových vzťahoch dňa.
Každodenná prax: Pochopenie a rešpektovanie sledu činností: *„Teraz upratujeme hračky, potom ideme jesť, potom ideme von.“*

- **Oblasť: Zdravie a pohyb (Jemná a hrubá motorika)**

Udržiava správne držanie tela pri rôznych činnostiach.
Každodenná prax: Správny sed pri stolovaní, pri kreslení alebo správna chôdza počas pobytu vonku a presunov.
Manipuluje s predmetmi dennej potreby.
Každodenná prax: Upratovanie hračiek do boxov, manipulácia s hračkami, manipulácia s gombíkmi, zipsami, otváranie dverí, držanie pastelky alebo štetca...

OBSAHOVÝ CELOK JESEŇ

TÉMY	PODTÉMY
September : NAŠA ŠKÔLKA	Ja a moja trieda Orientácia v okolí škôlky Kto – čo robí v našej škôlke? Domáce a hospodárske zvieratá
Október: PANI JESEŇ	Jeseň – počasie, oblečenie Jeseň v sade – ovocie Jeseň v záhrade - zelenina Jeseň v lese (lesné plody, lesné zvieratá)
November: DOPRAVÁČIK	Dopravné prostriedky – podľa vonkajšieho vzhľadu Dopravné prostriedky – účel, miesto, pohyb Nasadať, ideme! Bezpečne do škôlky (zhrnutie)

SEPTEMBROVÁ TÉMA: NAŠA ŠKÔLKA

Podtéma: Ja a moja trieda.

Oblasť: Človek a spoločnosť

Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – radostné i smutné (adaptácia na odluku od rodičov).

Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s rovesníkmi a dospelými v materskej škole.

Presadzuje sa v hre a v skupine spoločensky prijateľným spôsobom (riešenie konfliktov, delenie sa o hračky).

Pozná mená detí v triede a mená učiteliek, asistentov či prevádzkových zamestnancov.

Orientuje sa v priestoroch materskej školy (trieda, šatňa, umyváreň, školský dvor) a v ich bezprostrednom okolí.

Dodržiava dohodnuté pravidlá spoločného žitia v triede (napr. pravidlo upratovania hračiek, pravidlo ticha, pravidlo „stop“).

Jazyk a komunikácia

Predstaví sa menom a priezviskom (v prípade starších detí), ukáže na seba (neverbálny).

Aktívne komunikuje s rovesníkmi a dospelými, formuluje jednoduché otázky a odpovede, použije gesto, mimiku (neverbálny).

Počúva s porozumením a reaguje na pokyny učiteľa.

Rozpráva zážitky alebo opisuje predmety (svoju obľúbenú hračku, ktorú si prinieslo do MŠ - verbálny)

Zdravie a pohyb

Zvláda základné hygienické návyky (použitie toalety, umývanie rúk po príchode z vonku/pred jedlom, používanie uteráka).

Pohybuje sa v koordinácii s ostatnými deťmi pri pohybových a hudobno-pohybových hrách v kruhu.

Uplatňuje správne držanie tela a rešpektuje dohodnuté signály pri zdravotných cvičeniach a hrách.

Ovláda správnu techniku chôdze. Zdokonaľovanie vzpriamenej chôdze, chôdza za učiteľkou rovným smerom, chôdza rovno, do kruhu, vo dvojiciach.

Oblasť: Človek a svet práce

Udržiava poriadok vo svojom okolí, ukladá hračky a pomôcky na ich určené miesto.

Zvláda sebaobslužné činnosti (obliekanie, obúvanie, zapínanie gombíkov alebo suchých zipsov s primeranou mierou samostatnosti).

Podtéma: Orientácia v okolí škôlky

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k vlastnej osobe (vpredu, vzadu, vpravo, vľavo, hore, dole) vzhľadom na budovy a objekty v okolí.
Používa pojmy označujúce smer pohybu (vpred, vzad, hore, dole, doprava, doľava, priamo).
Vytvorí (postaví) jednoduchý model prostredia z rôznych materiálov (napr. stavba ulice pri škôlke zo stavebníc).

Človek a spoločnosť (Dopravná výchova a okolie)

Rešpektuje pravidlá cestnej premávky v pozícii chodca (napr. chôdza po chodníku, v dvojiciach, prechádzanie cez priechod pre chodcov, význam semaforu).
Pozná vybrané budovy a inštitúcie v blízkom okolí materskej školy (napr. obchod, pošta, kostol, mestský úrad, park).
Pozná význam vybraných dopravných značiek pre chodcov (priechod pre chodcov, zákaz vstupu chodcov a pod.).
Uvedomuje si nebezpečenstvo spojené s dopravnou premávkou a cudzími ľuďmi v okolí školy.

Človek a príroda

Identifikuje prírodné prvky v okolí materskej školy (napr. typické stromy v parku, kríky, zmeny v prírode na danej ulici).
Prejavuje ochranárske postoje k prírodnému prostrediu v okolí (nevyhadzuje odpadky na zem počas prechádzky).

Umenie a kultúra / Výtvarná výchova-výtvarné činnosti

Farbami vyjadruje pocity osvojovanie návykov držania maliarskeho nástroja, koberček do herne.

Zdravie a pohyb

Uplatňuje primeranú pohybovú zdatnosť pri chôdzi v teréne (zvládnutie dlhšej prechádzky, chôdza do kopca, koordinácia vo dvojici).
Pohybuje sa bezpečne v organizovanej skupine na verejných priestranstvách.
Priestorové pojmy prenášame do praxe: Výkonové štandardy z matematiky (vpravo/vľavo/vpredu) neučíme na listoch, ale priamo na prechádzke („*Teraz zabočíme doprava okolo obchodu.*“).
Využitie vizuálnych prechádzkových kariet: Deti s ťažšou formou NKS môžu mať na šnúrke kartičky s piktogramami budov (škôlka → obchod → park → škôlka), ktoré im pomáhajú predvídať trasu a eliminujú úzkosť.
Ovláda správnu techniku behu: Beh daným smerom (20m) po rovine za učiteľkou, dieťaťom, ovládanie správnej techniky behu, beh za učiteľkou podľa individuálnych schopností.

Jazyk a komunikácia

Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie **sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom, rozčlení zvolené slová na slabiky :**
Hry s riekankami, pri nácviku stereotypov rytmizovať rečový prejav, reagovať gestom.

Rozvoj pasívnej slovnej zásoby: Aj keď dieťa budovy nevie samo pomenovať, štandard plní tak, že na ne po výzve správne ukáže („*Ukáž, kde je obchod?*“).

Podtéma: Kto – čo robí v našej škôlke?

Človek a svet práce

Pomenuje vybrané profesie ľudí pracujúcich v materskej škole (učiteľka, asistent, riaditeľka, kuchárka, upratovačka, školník/údržbár).
Opíše pracovnú náplň vybraných profesií (čo robí kuchárka, čo opravuje školník).
Priradí pracovné nástroje, pomôcky a stroje k jednotlivým profesiám (kuchárka – varecha/hrniec, upratovačka – mop/vysávač, školník – skrutkovač/rebrík).
Uplatňuje zručnosti pri používaní nástrojov v rolových hrách na profesie (hra na varenie, hra na opravárov).

Človek a spoločnosť

Prejavuje úctu a vďaku dospelým za ich prácu v materskej škole (vie pozdraviť, poprosiť, poďakovať za jedlo alebo za upratanú triedu).
Dodržiava pravidlá bezpečnosti pri kontakte s pracovnými nástrojmi dospelých (vie, že nesmie siahať na čistiace prostriedky upratovačky alebo náradie školníka).

Jazyk a komunikácia

Používa gramaticky správne tvary slov pri pomenovávaní činností (slovesá: *varí, pečie, upratuje, umýva, učí, opravuje*).
Rozširuje si slovnú zásobu o podstatné mená (názvy nástrojov) a slovesá (činnosti profesií).
Odpovedá na otázky súvisiace s príbehom alebo zážitkom o práci zamestnancov (napr. po exkurzii v školskej kuchyni).

Matematika a práca s informáciami

Triedi a zoskupuje objekty podľa logických súvislostí (napr. roztriedi obrázky pomôcok na tie, ktoré potrebuje kuchárka, a tie, ktoré potrebuje učiteľka).
Práca s reálnymi predmetmi a exkurzie: Namiesto prezerania obrázkov zoberte deti priamo do kuchyne za tetou kuchárkou alebo do dielne k ujovi školníkovi. Zážitok uľahčuje fixáciu nových slov (napr. *„Toto je veľká varecha.“*).

Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto.

Tréning slovies (Akčná schéma): Deti majú často problém s používaním slovies. Využite túto tému na fixáciu otázky **„Čo robí...?“** a odpovede pomocou obrázkových slovníkov s jasným dejom (*Kuchárka – varí*).
Augmentatívna komunikácia (AAK): Ak dieťa nerozpráva, štandard *„Priradí pracovné nástroje k profesii“* plní vizuálne – priraďovaním reálneho mopu k fotke pani upratovačky alebo pomocou piktogramov.

Zdravie a pohyb/ Pohyb a telesná zdatnosť

Ovláda skok znožmo : Príprava na skok znožmo, prekračovanie lana, gumy položenej na zemi, prekračovanie v behu, poskakovanie z jednej nohy na druhú.

Podtéma: Domáce a hospodárske zvieratá

Človek a príroda

Identifikuje domáce a hospodárske zvieratá a ich mláďatá (napr. krava – teľa, kura – kuriatko, prasa – prasiatko, ovca – jahňa).
Opíše spôsob života a úžitok vybraných zvierat pre človeka (napr. krava nám dáva mlieko, ovca vlnu, sliepka vajíčka, pes stráži dom).
Uvedomuje si potrebu starostlivosti o zvieratá (kŕmenie, čistenie príbytkov, zabezpečenie vody) a prejavuje k nim humánny vzťah.
Rozlišuje príbytky zvierat (kurník, maštaľ, chliev, búda, stajňa).

Jazyk a komunikácia

Napodobňuje zvuky zvierat (onomatopoje – *mú, bé, mé, kva-kva*) so správnou artikuláciou a moduláciou hlasu.
Tvorí zdrobneniny a názvy mláďat (napr. pes – psík – šteniatko).
Počúva s porozumením rozprávky a príbehy so zvieracou tematikou (napr. *Ako išlo vajce na vandrovku*, *O troch prasiatkach*) a dokáže ich jednoducho reprodukovať.

Matematika a práca s informáciami

Triedi a zoskupuje objekty podľa rôznych kritérií (napr. rozdelí zvieratá na domáce/hospodárske a voľne žijúce/lesné).
Určuje počet objektov a priraďuje správny počet k číslu (v skupine zvierat do 6 až 10 podľa veku dieťaťa).
Používa radové číslovky pri určovaní poradia zvieratiek (prvý, druhý, tretí, posledný – napr. na základe ťahania repky alebo postaveného radu).

Umenie a kultúra (Hudobná a Výtvarná výchova)

Spieva piesne o zvieratách (napr. *Jedna druhej riekla*, *Keď si ja zaspievam*, *Išla húska po nábreží*).
Stvárňuje zvieratá rôznymi technikami (kresba, maľba, modelovanie z plastelíny, strihanie a lepenie papiera a vlny ako ovčieho rúna).

Zdravie a pohyb

Ovláda rôzne techniky lezenia : lezenie po kolenách po zemi, lezenie v podpore drepmo vpred , lezenie s posúvaním veľkej lopty

Oromotorické cvičenia cez zvieratká: Cvičenia pier a jazyka sa dajú skvele prepojiť s dejom. (Pani upratovačka / učiteľka motivuje: *„Ako koník cvála zubami?“* – klopkanie jazykom, *„Ako mačička líže mliečko?“* – vyplazovanie jazyka, *„Ako prasiatko krúti rypáčikom?“* – špúlenie pier).
Onomatopoje ako základ reči: U detí s ťažším stupňom NKS alebo s vývinovou bezrečnosťou sú zvuky zvierat (*bú, mňau, píp*) prvým krokom k hovorenému slovu. Tieto zvuky posilňujú fonematické uvedomovanie a kontrolu dychu.
Zážitkové učenie hmatom: Využívajte makety zvierat s rôznou textúrou (ovečka s nalepenou reálnou vlnou, kuriatko z jemného peria). Prepájanie hmatového vnemu s pomenovaním výrazne urýchľuje fixáciu slova v pamäti.

OKTÓBROVÁ TÉMA: PANI JESEŇ

Podtéma: Jeseň – počasie, oblečenie

Človek a príroda

Sleduje a opíše zmeny v prírode typické pre ročné obdobie jeseň (ochladenie, dážď, hmla, vietor, skracovanie dní).
Identifikuje a pomenuje aktuálne atmosférické javy (prší, sneží, fúka vietor, svieti slnko, padá hmla).
Uvedomuje si vplyv počasia na živú prírodu (napr. prečo padá lístie, kam mizne hmyz).
Človek a svet práce (Kľúčová oblasť pre oblečenie)

Vyberie si vhodné oblečenie a obuv vzhľadom na aktuálne počasie a teplotu (napr. gumené čižmy a pršiplášť do dažďa, čiapku a sveter do vetra).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si aktívnu slovnú zásobu o podstatné mená (názvy jesenného oblečenia: *bunda, sveter, šál, čiapka, gumáky, pršiplášť, dáždnik*) a prídavné mená (charakteristika počasia: *daždivo, veterno, chladno, sychravo*).
Využíva neverbálnu komunikáciu (gestá, mimiku) a onomatopoje na vyjadrenie prírodných javov (napr. zvuk vetra *fúúú*, zvuk dažďa *kvap-kvap*).

Matematika a práca s informáciami

Triedi predmety podľa jedného kritéria (napr. roztriedi oblečenie na letné a jesenné, prípadne rozdelí veci, ktoré nosíme, keď prší a keď svieti slnko).

Dychové cvičenia cez počasie: Vietor je ideálna motivácia na tréning správneho nádychu a výdychu. (Cvičenie: *„Fúkame do papierového šarkana/lístka“*, *„Predlžujeme výdych na hlásku FÚÚÚÚÚ“*). Tým sa posilňuje kapacita pľúc a svalstvo hovoridiel.
Vizuálne komunikačné tabule: Pri rannom kruhu využitie tabuľu počasia s piktogramami (slnko, mrak, dážď). Dieťa s NKS nemusí zložito formulovať vetu, stačí, ak priradí piktogram *„DÁŽĎ“* k piktogramu *„GUMÁKY“* a *„PRŠIPLÁŠŤ“*. To buduje logické myslenie a pasívnu slovnú zásobu.
Tréning reálnych situácií (Sebaobsluha v šatni): Šatňa pred prechádzkou je najlepším miestom na rozvoj reči. Postupne komentujte činnosť: *„Daj si bundu.“*, *„Zatiahni zips.“*. Dieťa s NKS si upevňuje porozumenie gramatických kategórií (predložky: *do* čižiem, *na* hlavu).

Zdravie a pohyb

Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie. Podávanie lopty rôznej veľkosti jednoručne, obojručne dieťaťu stojacemu vedľa, oproti Prehadzovanie lopty cez prekážky (nácvik hodu horným oblúkom).

Podtéma: Jeseň v sade – ovocie

Človek a príroda

Identifikuje a pomenuje známe druhy ovocia pestovaného na jeseň (napr. *jablko, hruška, slivka, hrozno*).
Rozlišuje základné časti stromu a plodu (nemeňte slová: *kmeň, konár, list, plod, stopka, šupka, jadrovník/jadierko*).
Opíše prostredie sadu a zmeny, ktoré v ňom na jeseň nastávajú (oberanie úrody, opadávanie listov zo stromov).
Využíva všetky zmysly pri skúmaní objektov (hmatom rozpoznáva textúru šupky, čuchom vôňu, chuťou rozlišuje sladké, kyslé či trpké ovocie).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si aktívnu slovnú zásobu o prídavné mená charakterizujúce vlastnosti plodu (napr. *šťavnaté, sladké, guľaté, tvrdé, mäkké, červené, modré*).
Tvoria jednoduché vety s využitím slovies viazaných na tému (napr. *oberať, umývať, krájať, jesť, rásť*).
Rozlišuje jednotné a množné číslo pri pomenovaní ovocia (napr. *jedno jablko – veľa jabĺk, jedna slivka – veľa sliviek*).

Matematika a práca s informáciami

Triedi a zoskupuje objekty podľa jedného alebo dvoch kritérií (napr. roztriedi plody podľa farby, podľa druhu na ovocie/zeleninu, alebo podľa veľkosti na malé/veľké).

Určuje viac, menej, rovnako v skupinách ovocia (porovnávanie počtu jabĺčok a hrušiek pomocou priraďovania jeden k jednému).

Človek a svet práce

Uplatňuje základy bezpečnosti a hygieny pri práci s potravinami (umývanie rúk pred prácou, umývanie ovocia pod tečúcou vodou).
Používa jednoduché kuchynské náradie s primeranou samostatnosťou (krájanie mäkkého ovocia príborovým nožíkom, ukladanie na podnos).

Zdravie a pohyb

Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah.
Dodržiava pravidlá v pohybových hrách . Hra „Kubo velí" .

Oromotorika a precvičovanie svalov tváre: Využite konzumáciu ovocia na prirodzené cvičenia. (Námety: *„Po hryznutí do kyslého citróna/jablka stiahneme tvár a pery do úzkeho krúžku."*, *„Lížeme slivkový lekvár z pier."*, *„Nafúkneme líčka ako veľké jablko a praskneme ich prstami."*).
Senzorická integrácia: Deti s NKS potrebujú slová doslova „precítiť". Keď učíte slovo *„šťavnaté"* alebo *„drsné"*, nechajte ich ovocie stlačiť, ovoňať a ochutnať. Zmyslová stopa výrazne urýchľuje zapamätanie si daného slova.
Tvorba dvojslovných spojení: Ak dieťa používa iba jednoslovné pomenovania, táto téma je ideálna na posun k spojeniam typu **prídavné meno + podstatné meno** (*červené jablko, sladká hruška*) alebo **sloveso + podstatné meno** (*oberám jablko, umývam slivku*) pomocou reálnych predmetov či piktogramov.

Podtéma: Jeseň v záhrade – zelenina

Človek a príroda

Identifikuje a pomenuje známe druhy zeleniny (napr. *mrkva, petržlen, cibuľa, zemiak, kapusta, paradajka, paprika*).
Rozlišuje, kde zelenina rastie (v zemi/pod zemou – koreňová zelenina, na zemi/nad zemou – hlúbová, plodová, listová).
Opíše a pomenuje základné časti rastliny (koreň, stonka, list, kvet, plod).
Využíva zmysly pri skúmaní a porovnávaní rôznych druhov zeleniny (hmatom vníma hladký povrch paradajky verzus drsný zemiak, čuchom vôňu cibule).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si slovnú zásobu o podstatné mená (názvy zeleniny a jej častí) a prídavné mená (napr. *chrumkavá mrkva, pálivá cibuľa, guľatý zemiak*).
Využíva predložky a priestorové vzťahy vo vetách (napr. *Mrkva rastie **v** zemi. Paradajka rastie **na** kríku.*).
Počúva s porozumením rozprávky s touto tematikou (napr. klasická rozprávka *O preveľkej repke*) a dokáže ju dramatizovať alebo zoradiť postavy podľa deja.

Matematika a práca s informáciami

Triedi objekty podľa vybraných znakov (napr. roztriedi plodiny na ovocie a zeleninu, alebo zeleninu podľa farby a tvaru).
Porovnáva dĺžku a veľkosť predmetov (napr. *táto mrkva je dlhšia/kratšia*, *tento zeler je väčší/menší ako tamten*).
Používa radové číslovky pri určovaní poradia (napr. pri dramatizácii rozprávky o repke: *dedko bol prvý, babka druhá, vnučka tretia...*).

Človek a svet práce

Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu. Bezpečné a efektívne používanie náradia a nástrojov. Zhotovenie „oplotenia“ v zeleninovej záhradke.

Oromotorika s chrumkaním: Deti s NKS potrebujú posilňovať svalstvo jazyka, pier a sánky. Chrumkanie surovej mrkvy, kalerábu či reďkovky je prirodzeným a vysoko efektívnym tréningom žuvacích svalov, ktoré sú dôležité pre správnu artikuláciu.
Gramatické cvičenia (Kde to rastie?): Téma je ideálna na fixáciu predložiek **V / NA / POD**. Pomocou makiet alebo reálnej zeleniny a dvoch boxov („zem“ a „krík“) dieťa fyzicky ukladá zeleninu a slovne (alebo piktogramom) komentuje: *„Zemiak ide do zeme.“*
Rozvoj zmyslového vnímania (Hmatová krabica): Do škatule s výrezom na ruku schovajte rôzne druhy zeleniny. Dieťa má hmatom uhádnuť, čo drží, a pokúsiť sa to opísať jedným slovom (*„dlhé“* = mrkva, *„guľaté“* = cibuľa) ešte predtým, ako predmet vytiahne. To stimuluje prepájanie hmatového vnemu s rečovým centrom.

Zdravie a pohyb

Ovláda správnu techniku chôdze. Chôdza medzi predmetmi,chôdza s vyhýbaním vlastnou cestičkou v skupinke za učiteľkou alebo za dieťaťom daným smerom k cieľu
PH „Na hada“ vonku

Podtéma: Jeseň v lese (lesné plody, lesné zvieratá)

Človek a príroda

Identifikuje a pomenuje lesné zvieratá (napr. *medveď, vlk, líška, jež, veverička, srnec, diviak*).
Opíše spôsob života zvierat na jeseň (napr. príprava na zimný spánok, hromadenie zásob, odlet vtákov do teplých krajín).
Identifikuje a pomenuje lesné plody a plody stromov (napr. *gaštany, žalude, šípky, huby, čučoriedky, brusnice*).
Rozlišuje ihličnaté a listnaté stromy na základe ich typických znakov (ihličie/listy, šišky/plody).
Prejavuje ochranárske postoje k prírode (správanie sa v lese – potichu, neodhadzovanie odpadkov, neničenie húb).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si aktívnu slovnú zásobu o špecifické pomenovania (napr. *brloh, nora, hniezdo, parohy, kožuch, ihličie*).
Tvorí viacslovné vety a súvetia s využitím príčinných súvislostí (napr. *„Veverička si zbiera oriešky, **lebo** bude zima.“*).
Rozlišuje a napodobňuje zvuky lesa (vietor v korunách stromov, šušťanie lístia, praskanie konárov, zvuky zvierat) s dôrazom na moduláciu hlasu a dych.

Matematika a práca s informáciami

Triedi a zoskupuje lesné plody podľa druhu, veľkosti alebo farby (napr. roztriedi nazbieraný materiál na kôpku gaštanov a kôpku žaludov).
Vytvára a pokračuje v jednoduchých skupinách (algorytmoch) (napr. usporiadanie v rade: *gaštan – žalúď – gaštan – žalúď*).
Porovnáva množstvo (kde je *viac / menej / rovnako* šišiek) bez určovania presného počtu, iba vizuálnym odhadom alebo priraďovaním.

Umenie a kultúra

Vytvára trojrozmerné objekty z prírodných materiálov s využitím modelovacej hmoty (napr. postavičky z gaštanov a zápaliek, ježko z plastelíny a slnečnicových semienok).
Vníma estetické kvality jesennej prírody (pestrú farebnosť listov a plodov) a vyjadruje ich vo výtvarných prácach.

Senzorický chodník a hmat (Taktilná stimulácia): Deti s NKS profitujú z prepájania pohybu, hmatu a reči. Vytvorte v triede mini „lesný chodník“ (boxy s lístím, ihličím, šiškami, kôrou). Dieťa

prechádza bosé alebo rukami skúma obsah a učí sa presne pomenovávať vnem: *„pichá“* (ihličie), *„tlačí“* (šiška), *„šuští“* (lístie).
Dychové cvičenia s vôňou lesa: Prineste do triedy reálne ihličnaté vetvičky. Deti cvičia správny, hlboký nádych nosom (*„privoniame k lesu“*) a dlhý, plynulý výdych ústami (*„fúkame do lístia“*). Toto cvičenie upravuje rečový dych.
Rozvoj gramatiky cez „Lesnú schovávačku“: Upevňujte predložky **V, NA, POD, ZA**. Použite maketu lesa a zvieratiek. Učiteľka sa pýta: *„Kde spí medveď?“* Dieťa odpovedá (slovne alebo ukázaním na piktogram): *„**V** brlohu.“ „Kde sedí veverička?“ „**NA** strome.“*

Zdravie a pohyb

Ovláda správnu techniku behu.
Beh medzi prekážkami rozostavenými po rovine podľa individuálnych schopností detí.

NOVEMBROVÁ TÉMA: DOPRAVÁČIK

<u>Podtéma: Dopravné prostriedky – podľa vonkajšieho vzhľadu</u>

Človek a spoločnosť (Dopravná výchova)

Identifikuje a pomenuje vybrané dopravné prostriedky na základe ich typického vzhľadu (napr. *hasičské auto* podľa červenej farby a majáku, *sanitka* podľa kríža).
Rozlišuje dopravné prostriedky podľa miesta pohybu spojeného s ich konštrukciou (napr. lode majú plochý trup na vodu, lietadlá majú krídla do vzduchu, vlaky majú kolesá na koľajnice).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si aktívnu slovnú zásobu o podstatné mená (špecifické časti vozidiel: *koleso, volant, kabína, krídla, vrtuľa, komín, plachta, náves, siréna*).
Používa prídavné mená na opis vzhľadu (napr. *veľké, malé, dlhé, červené, kovové, plastové*).
Tvorí logicky správne jednoduché vety pri odôvodňovaní triedenia (napr. *„Toto lietadlo patrí sem, lebo má krídla.“*).

Matematika a práca s informáciami

Triedi objekty podľa dvoch identifikovaných znakov (napr. podľa vonkajšieho vzhľadu: *dopravné prostriedky s kolesami* verzus *bez kolies*, alebo *podľa farby a veľkosti*).
Rozdelí predmety do skupín podľa určeného kritéria (napr. na základe vonkajších znakov: *autá osobné* verzus *autá nákladné*, vozidlá *s pásmi* namiesto kolies).

Porovnáva dva objekty a určí ich podobnosť a odlišnosť vo vonkajších znakoch (napr. autobus a trolejbus majú kolesá, ale trolejbus má navyše „tykadlá“/zberače).

Človek a svet práce

Konštruuje z pripraveného materiálu (stavebnice, krabice) modely dopravných prostriedkov s dôrazom na zachovanie ich charakteristických vonkajších znakov (napr. stavba nákladného auta s veľkou korbou).

Tréning rečových kategórií cez vizuálne znaky: Ak dieťa nedokáže plynule popísať vozidlo, učte ho základy gramatiky cez otázku **„Čo má...?“**. Použite reálne hračky (angličáky, plastové autíčka). Dieťa ukazuje prstom alebo piktogramom a dopĺňa slovo: *„Auto má... kolesá.“*, *„Lietadlo má... krídla.“*. To rozvíja morfologickú rovinu reči.
Triedenie 3D objektov (Hmat a zrak): Pre deti s NKS je jednoduchšie začať triediť reálne predmety (modely áut) až potom prejsť na 2D obrázky. Vytvorte dva košíky – jeden s nápisom/piktogramom "MÁ KOLESÁ" a druhý "NEMÁ KOLESÁ". Dieťa vizuálne preskúma lodičku, vrtuľník, vlak či bicykel a bez nutnosti zložitého rozprávania ich správne roztriedi.
Rozvoj onomatopojí podľa vzhľadu a funkcie: Výkonové štandardy doplňte o artikulačné cvičenia spojené s vizuálnym vnemom sirén a motorov. (Námety: *„Veľké nákladné auto robí: brm-brm (hlboký hlas)“*, *„Malé autíčko robí: píp-píp (vysoký hlas)“*, *„Keď vidíme červené auto s majákom, cvičíme pery: i-ú-i-ú“*).

Umenie a kultúra/ HV

Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám. Rytmizácia riekaniek s dopravnou tematikou prostredníctvom detských hudobných nástrojov. Oboznamovanie sa s jednotlivými hud. nástrojmi. Rozlišovanie, čo je a čo nie je hud. nástroj.

Zdravie a pohyb

Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku. Hra na vrabčekov. Mäkké poskoky znožmo na mieste Poskoky znožmo, cez čiaru, nízku prekážku. Skoky roznožné striedať so znožnými.

Podtéma: Dopravné prostriedky – účel, miesto, pohyb

Človek a spoločnosť

Rozlišuje dopravné prostriedky podľa miesta pohybu (na suchu/zemi, vo vode, vo vzduchu, na koľajniciach).

Identifikuje a pomenuje vybrané dopravné prostriedky podľa ich účelu (osobná doprava – *autobus, osobné auto*; nákladná doprava – *kamión, vyklápač*; špeciálne/záchranné zložky – *hasiči, polícia, sanitka*).
Pozná prácu ľudí viazanú na dopravné prostriedky (vodič/šofér, pilot, kapitán lode, rušňovodič).
Uvedomuje si význam záchranných zložiek a vie, kedy privolať pomoc (hasiči hasia, sanitka vozí chorých).

Matematika a práca s informáciami (Kľúčová oblasť pre triedenie)

Triedi objekty do skupín podľa určeného kritéria (napr. roztriedi obrázky/makety na tri skupiny: *zem – voda – vzduch*).
Triedi a zoskupuje objekty podľa dvoch znakov súčasne (napr. hľadá dopravný prostriedok, ktorý *lieta* **a zároveň** *pomáha ľuďom* = záchranársky vrtuľník).
Používa pojmy označujúce polohu pri umiestňovaní prostriedkov na maketu (napr. *„Lietadlo letí **hore** (na oblohe), loď sa plaví **dole** (na vode).“*).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si aktívnu slovnú zásobu o kategórie (nadradené pojmy: *dopravné prostriedky, záchranári, nákladné autá*) a špecifické slovesá (*letí, plaví sa, jazdí, štartuje, brzdí*).
Odôvodňuje svoje rozhodnutia pri triedení pomocou jednoduchých súvetí (napr. *„Kamión patrí na cestu, **lebo** vozí ťažký náklad.“*).
Triedenie podľa účelu a miesta pohybu je pre deti ideálnou príležitosťou na upevňovanie **systému v jazyku** a rozvoj **slovnej zásoby (slovies)**:

Slová v pohybe (Rozvoj slovies): Deti so ŠVVP majú často problém s gramatickým používaním slovies. Využite miesto pohybu na fixáciu základných slovies: **JAZDÍ / LETÍ / PLAVÍ SA**.
Aktivita: Pripravte tri podložky (modrý šál = voda, sivý papier = cesta, vata = oblak). Dieťa berie modely autíčok a fyzicky s nimi vykonáva pohyb so slovným sprievodom: *„Auto jazdí.“*, *„Loď sa plaví.“*.
Vizuálna kategorizácia (Nadradené pojmy): Chápanie nadradených pojmov (napr. že auto aj bicykel sú „dopravné prostriedky“) býva pri NKS oneskorené. Pomôžte deťom vizuálnymi symbolmi. Vytvorte „garáže“ s piktogramom červeného kríža (záchranári) a piktogramom piesku (nákladné autá). Dieťa vizuálne priraďuje hračky na správne miesto.
Cvičenie rečového dychu a onomatopoje (Zvuky sirén): Pri téme záchranných zložiek trénujte zmenu výšky hlasu a dych, čo pomáha pri artikulácii.
Hasiči (hlboké a rýchle): „HO-RÍ, HO-RÍ“ alebo „WA-U, WA-U“ (špúlenie a rozťahovanie pier).
Sanitka (striedanie tónov na jeden výdych): „I-Ó-I-Ó“.

Zdravie a pohyb

Ovláda rôzne techniky plazenia. Plazenie vpred po bruchu –plazenie pod penovú stavebnicu, cez tunel

Podtéma: Nasadať, ideme!

Človek a spoločnosť (Dopravná a etická výchova – kľúčová oblasť)

Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov a cestujúcich v hromadnej doprave (autobus, vlak, MHD).
Uplatňuje prvky spoločenskej etikety pri nastupovaní a cestovaní (pustenie starších sadnúť si, tiché správanie, netlačenie sa pri dverách, pozdravenie vodiča/sprievodcu).
Uvedomuje si nebezpečenstvo spojené s unáhleným vystupovaním z dopravného prostriedku alebo behaním po nástupišti.

Matematika a práca s informáciami (Orientácia a čas)

Používa pojmy označujúce polohu a smer pri simulácii cesty alebo práci s mapou (napr. *ideme doprava, doľava, rovno, prestupujeme v strede*).
Usporiada predmety alebo udalosti v časovej postupnosti (napr. nadväznosť deja: *kúpa lístka → príchod vlaku → nastupovanie → cestovanie → vystupovanie*).
Číta jednoduché grafické symboly a piktogramy spojené s cestovaním (napr. symboly stanice, zákazu jedenia v autobuse, označenia sedadiel, piktogram vlaku/autobusu).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si aktívnu slovnú zásobu o pojmy spojené s cestovaním (napr. *cestovný lístok, sprievodca, palubný lístok, nástupište, stanica, stewardka, prestup, kufor*).
Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt a komunikuje v rolových hrách (komunikácia cestujúceho s revízorom alebo predavačom lístkov).

Zdravie a pohyb

Zvlada základné lokomočné pohyby a koordináciu pri simulovanom nastupovaní a udržiavaní rovnováhy (napr. chôdza po úzkej línii ako nastupovanie do vagóna).
Reaguje na zvukové a vizuálne signály (napr. zapískanie píšťalky výpravcu znamená „zastaviť/stáť“, otvorenie dverí znamená „nasadať“).

Manipuluje s náčiním: pohadzovanie, hádzanie. Hádzanie lopty do koša vo výške hlavy dieťaťa

Sociálne príbehy a nácvik vopred (Rolové hry): Deti môžu mať strach z hluku stanice alebo davu. Hra na vlak/autobus priamo v triede (stoličky zoradené za sebou) slúži ako skvelý simulátor. Dieťa trénuje jednoduché rečové frázy: *„Jeden lístok, prosím.“*, *„Ďakujem.“*.
Vizuálny plán cesty (Sekvenčné kartičky): Plnenie matematického štandardu časovej postupnosti robíme cez obrázky. Dieťa s NKS vizuálne ukladá za sebou: 1. *Kúpim lístok* → 2. *Nastúpim do autobusu* → 3. *Cestujem so zapnutým pásom* → 4. *Vystúpim*. To pomáha dieťaťu pochopiť štruktúru deja a rozvíja vnútornú reč.
Rozvoj gramatiky cez predložky smeru a pohybu: Počas rolovej hry v triede intenzívne komentujeme smer, čím fixujeme predložkové väzby. Otázka: *„Kam ideš?“* → Odpoveď: *„**Do** vlaku.“*, *„Sedím **v** autobuse.“*, *„Vystupujem **z** auta.“*. U detí, ktoré ešte nerozprávajú, využívame piktogramy, ktoré dieťa podá učiteľke pri vstupe do simulovaného vozidla ako „lístok“.

Podtéma: Bezpečne do škôlky

Človek a spoločnosť (Dopravná výchova a správanie)

Rešpektuje pravidlá cestnej premávky v pozícii chodca (napr. chôdza v dvojiciach, chôdza po chodníku, držanie sa za ruku s dospelým)
Uplatňuje základné pravidlá bezpečného prechádzania cez vozovku (zastaviť sa na kraji chodníka, pozrieť sa vľavo, vpravo, znova vľavo, prechádzať len cez priechod pre chodcov a bez behania).
Rešpektuje svetelné signály semaforu pre chodcov (červená – stoj, zelená – choď)
Identifikuje a pomenuje vybrané dopravné značky dôležité pre chodcov (Priechod pre chodcov, Zákaz vstupu chodcov, Cestička pre chodcov).
Uvedomuje si nebezpečenstvo spojené s dopravnou premávkou a nepredvídateľným správaním na ceste (napr. prebiehanie pomedzi zaparkované autá).
Pozná význam používania reflexných prvkov a ochrannej prilby (pri jazde na bicykli či kolobežke).

Zdravie a pohyb (Reakcia na situáciu a signály)

Reaguje na dohodnutý signál (vizuálny, zvukový) zastavením alebo zmenou pohybu (tréning bdelosti pred nebezpečenstvom).
Pohybuje sa bezpečne v organizovanej skupine na verejných priestranstvách a rešpektuje pokyny učiteľa/dospelého.
Prejavuje sebaovládanie a koordináciu pri brzdení a zastavení lokomočného pohybu na povel (schopnosť okamžite zastať, keď „zasvieti červená“).
Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: bočné prevaly Nacvičovanie a zdokonaľovanie prevalov (valcujeme cestu).

Jazyk a komunikácia

Rozširuje si aktívnu slovnú zásobu o výrazy bezpečnosti (napr. *priechod pre chodcov, zebra, reflexná vesta, krajnica, chodník, semafor, nebezpečenstvo*).
Opíše nebezpečnú situáciu na obrázku alebo v príbehu a navrhne jej správne riešenie (napr. čo sa stane, ak lopta vybehne na cestu).

Matematika a práca s informáciami

Číta jednoduché grafické symboly a piktogramy (dopravné značky, postavičky na semafore.
Určuje polohu objektov v priestore vo vzťahu k vlastnej osobe (čo je *vpravo, vľavo, pred*o mnou, *za*o mnou pri prechádzaní) .

Nácvik pravidla „Vľavo-Vpravo" cez kinestetický zážitok: Deti s ŠVVP majú oslabenú priestorovú orientáciu a slová vpravo/vľavo im v rannom veku nič nehovoria.
Aktivita: Pred odchodom na prechádzku dajte deťom na ľavú ruku červený náramok (alebo reflexnú pásku). Pri prechádzaní cez cestu na koberci alebo vonku velíte: *„Pozriem sa na červený náramok (vľavo), pozriem sa na čistú ruku (vpravo), pozriem sa znova na náramok."* Vizuálna kotva urýchľuje pochopenie.
Vizuálny plán prechádzky (Sociálny príbeh): Predtým než vyjdete z budovy, ukážte deťom zjednodušený plán trasy pomocou piktogramov: *1. Držíme sa za ruky → 2. Kráčame po chodníku → 3. Čakáme na semafore → 4. Prechádzame po zebre*. Znižuje to úzkosť a nepredvídateľné správanie detí.
Rozvoj pragmatickej roviny reči (Áno / Nie): Využite kartičky s fotkami detí v rôznych situáciách (dieťa beží za loptou na cestu / dieťa stojí na červenú). Dieťa s ŠVVP nemusí zložito argumentovať, učí sa jasne vyjadriť postoj podaním piktogramu **„SPRÁVNE / NESPRÁVNE"** (zelený palec hore / červený palec dole).

Charakteristika obsahového celku

Oboznámenie detí s novým prostredím materskej školy, rozvíjanie adaptačných schopností detí , zoznámenie s novými kamarátmi, zamestnancami škôlky, priestorovej orientácie v mš a orientáciou v jej okolí. Rozvíjanie komunikačných kompetencií prijateľným spôsobom, rozvíjanie sociálnych väzieb s rovesníkmi, sebaobslužných schopností, dodržiavanie pravidiel.
Oboznámenie detí s domácimi a hospodárskymi zvieratami. Posilňovanie návykov k zdravému životnému štýlu, pohybu. Spoznávanie prírody na jeseň, priblíženie charakteristických znakov jesene, zmien v počasí, spoznávanie a triedenie jesenných plodov, spoznávanie lesných zvierat. Podporovanie a rozvíjanie návykov dopravnej výchovy. Osvojovanie si základných pravidiel

cestnej premávky, bezpečného pohybu cez svetelnú križovatku a po chodníku. Dodržiavanie základných pravidiel súvisiacich s cestovaním v hromadných dopravných prostriedkoch.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti,

- **Individuálna logopedická intervencia (ILI) a rečová korekcia:** Metodika každodenných krátkych rečových blokov. Nácvik oromotoriky (gymnastika hovoridiel), cielené dychové a hlasové cvičenia na správnu koordináciu dýchania a tvorby hlasu.
- **Augmentatívna a alternatívna komunikácia (AAK):** Postupy implementácie vizuálnych systémov (piktogramy, posunky, obrázky) u detí s ťažkým stupňom bezrečnosti. Využitie **procesných schém** (krok za krokom) na vizualizáciu rutinných činností v umyvárni, jedálni a šatni.
- **Zážitkové a multisenzorické stratégie (Senzorická integrácia):** Využívanie senzorických boxov (s netradičnými textúrnymi materiálmi) na stimuláciu kognitívnych procesov a systematické odbúravanie hmatovej či zmyslovej defenzívy u detí so špeciálnymi potrebami.
- **Rytmizácia, melodizácia a motorická postupnosť:** Prepojenie hovoreného slova, riekaniek, vinšov a piesní s hrubou motorikou, koordináciou tela a vytlieskávaním slabík (kľúčová stratégia pri eliminácii rečových blokov a zajakavosti). Využitie hudobných Orffových nástrojov na stabilizáciu rečového tempa.
- **Tímová spolupráca a diferenciácia úloh:** Jasné definovanie úloh medzi učiteľom a **asistentom učiteľa** pri uplatňovaní jednotlivých edukačných metód v triede v zmysle najnovších usmernení k podporným opatreniam ministerstva školstva.
    - pohybové a relaxačné cvičenia
    - zážitkové učenie, projektové učenie, pojmové mapovanie,
    - kooperatívne učenie, experimentovanie, pokus,
    - vychádzky s tematickým zameraním,
    - pohybové hry na školskom dvore,
    - športové vychádzky a aktivity v prírode
    - hudobno-pohybové hry
    - syntéza, indukcia, dedukcia, diskusia, opis, rozhovor
    - počúvanie príbehov, rozprávok a reprodukcia podľa obrázkov
    - dramatické hry, dramatizácie rozprávok
    - spevácke činnosti

Učebné zdroje (pre deti aj pre učiteľky),

- Výtvarný materiál, obrázkové mapy, stavebnice
- Makety
- Zážitkové učenie

- Detská literatúra -.leporelá a iné aktuálne zdroje.
- Odborná literatúra
- Cvičíme s riekankami
- Piesne hry a riekanky predškolského veku
- pracovné listy na rozvíjanie matematických predstáv u detí v MŠ
- Brúsime si jazýček
- výtvarný, prírodný, technický a odpadový materiál
- pexeso – pracovné činnosti, ovocie, zelenina, zvieratká,
- puzzle – obrázky
- odborná literatúra pre učiteľky MŠ
- Grafomotorika u detí predškolského veku-metodika
- bábky, paraván na div. predstavenia
- obrázkové materiály
- didaktická technika
- učebné pomôcky – a svojpomocne zhotovované pomôcky
- makety a tvary
- didaktický a obrazový materiál
- pracovné listy, omaľovánky, časopisy
- prírodný, výtvarný a odpadový materiál
- detská literatúra, encyklopédie, internet
- pexeso, puzzle
- odborná literatúra pre učiteľky

Metódy a prostriedky hodnotenia plnenia/splnenia/dosiahnutia vytýčených výkonových štandardov (špecifických cieľov) k obsahovému celku JESEŇ

Priebežné pozorovanie: Hodnotenie miery samostatnosti a potrieb dopomoci.
Analýza produktov: Hodnotenie jesenných výkresov, modelovaných plodov a grafomotorických listov (napr. *„kreslenie jesenného dažďa“*) s cieľom určiť pokrok vo vizuomotorike a štipcovom úchope.

Riadené hravé situácie: Cielené hry na overenie priestorových predložiek (*„Ulož ježka ZA strom, schovaj gaštan POD list“*).

- **Prostriedky hodnotenia (Evaluačné nástroje):**

Detské portfólio: Systém zberu datovaných jesenných prác na vizualizáciu pokroku dieťaťa.

Štruktúrované pedagogické pozorovanie (priebežné):
Aplikácia na jeseň: Učiteľka aktívne sleduje dieťa počas pobytu vonku a pri hrách s prírodninami. Sleduje sa úroveň hrubej motoriky (chôdza po šuštiacom lístí, prekračovanie konárov) a miera

samostatnosti v sebaobsluhe v šatni (zapínanie jesennej bundy, obúvanie gumákov s využitím procesných piktogramov).

Cielená analýza produktov činnosti (Výtvory a grafomotorika):

Aplikácia na jeseň: Hodnotenie jesenných pracovných listov a výtvarných prác (napr. *„kreslenie jesenného dažďa zhora nadol“* alebo *„otláčanie prstov s farbou ako listy stromu“*). Učiteľka analyzuje rozvoj štipkového úchopu, vizuomotoriky a prítlaku ruky na podložku.

Hravé testové situácie (Experimentálne overovanie):

Aplikácia na jeseň: Učiteľka zámerne vytvára hru na overenie priestorových predložiek a orientácie: *„Lukáš, schovaj ježka POD list. Polož gaštan VEDĽA šišky.“* Sleduje sa porozumenie reči bez toho, aby dieťa bolo vystavené stresu z testovania.

Logopedická rečová analýza (v spolupráci so školským logopédom):

Aplikácia na jeseň: Hodnotenie dychového prúdu pri fúkaní do papierových listov (udržanie smeru a dĺžky výdychu) a oromotoriky pri hravých rozcvičkách (napr. *„veverička lúska orechy – zatváranie a otváranie úst so zvukom“*).

Prostriedky hodnotenia (Konkrétne nástroje)

- Diagnostické portfólio dieťaťa

Zakladač, do ktorého sa chronologicky ukladajú datované jesenné práce, grafomotorické hárky a fotografie trojrozmerných predmetov (napr. panáčikovia z gaštanov, modelované ovocie). Portfólio jasne dokumentuje vývin jemnej motoriky od septembra do novembra.

- Kriteriálny záznamový hárok pre celok „Jeseň“

Prehľadná tabuľka, v ktorej sú výkonové štandardy transformované do sledovateľných jesenných indikátorov. Využíva sa overená formatívna škála:

A – Cieľ dosiahnutý samostatne a stabilne.
B – Cieľ dosiahnutý s verbálnou, vizuálnou (piktogram) alebo fyzickou podporou.
C – Cieľ je v štádiu intenzívneho rozvoja (objavujú sa náznaky, prejavuje snahu).
D – Cieľ zatiaľ nedosiahnutý (bariéra, limit dieťaťa).

- Využívať individuálnu a skupinovú prácu s dieťaťom, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, zaradenie špecifického obsahu, špecifický postup v hodnotení výchovno-vzdelávacích výsledkov, aplikácia alternatívnych foriem komunikácie,

- **Zážitkové učenie a hra:** Hra zostáva hlavnou činnosťou, pričom sa využívajú vizuálne stimuly (obrázky, komunikačné tabuľky, piktogramy pri Augmentatívnej a alternatívnej komunikácii – AAK).
- **Eliminácia stresu:** Vylučuje sa akýkoľvek komunikačný tlak, prehnané opravovanie pred vrstevníkmi či nútenie do rečových prejavov

Podporné opatrenia:

- Úprava foriem a metód vzdelávania (Metodická podpora)

Využitie AAK a vizualizácie: Celá jesenná slovná zásoba (ovocie, zelenina, počasie, lesné zvieratá) musí byť podporená reálnymi predmetmi a piktogramami
Desenzibilizácia (Senzorická integrácia): Jesenné prírodniny majú špecifické textúry (pichľavé gaštanové šupky, drsné tekvice, vlhké lístie). Deti s hmatovou defenzívou zapájame postupne – najprv plody chytajú cez rukavicu, neskôr holou rukou, alebo ich preosievajú kliešťami.
Metóda postupných krokov (Chaining): Využíva sa najmä pri sebaobsluhe v podtéme : *„Oblečenie v jeseni“*. Postup obliekania gumákov a pršiplášťa je rozpísaný do vizuálneho piktogramového radu v šatni.

- Poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok

Senzorické a hmatové pomôcky.*Senzorické boxy:* Misky s obilím/kukuricou, v ktorých deti hľadajú skryté lesné zvieratká (rozvoj hmatu a jemnej motoriky). *Stimulačné chodníky:* Chôdza naboso po listoch, kôre a hladkých gaštanoch na rozvoj rovnováh

Logopedické a dychové pomôcky.
Logopedické kartičky s oromotorickou rozcvičkou – napodobňovanie vetra, lúskanie orechov veveričkou.
Fúkacie pomôcky: Píšťalky, veterné mlyny alebo fúkanie slamkou do jesennej sady ľahkých papierových listov (nácvik dychového prúdu).Sekvenčné (dejové) kartičky na tému počasia (prší → beriem si dáždnik), zvukové pexesá so zvukmi jesennej prírody (vietor, búrka, krákanie vrany)

Pôsobenie asistenta učiteľa (Personálna podpora)Asistent učiteľa nepreberá úlohu učiteľa, ale pomáha dieťaťu napĺňať ciele jesennej témy:

Počas pobytu vonku: Pomáha dieťaťu pri zbere prírodnín, fyzicky ho pridržiava pri chôdzi po nerovnom jesennom teréne (lístie, korene stromov), čím plní štandardy z oblasti *Zdravie a pohyb*.**Pri tvorivých dielňach:** Fixuje správny úchop klieští pri prenášaní gaštanov alebo asistuje pri držaní nožníc/lepidla pri výrobe jesenného šarkana. **Pri sebaobsluhe:** Navádza dieťa na piktogramový rad v šatni a pomáha mu zvládnuť zips na jesennej bunde či obúvanie gumákov.

- Úprava priestorov a prostredia (Akustická a vizuálna hygiena)

Eliminácia sluchových podnetov: Pri sluchových hrách (napr. *„Počúvame dážď“*) zabezpečiť ticho v triede, aby deti s NKS dokázali presne diferencovať jemné zvukové rozdiely.

OBSAHOVÝ CELOK ZIMA

TÉMY	PODTÉMY
December: Vianoce	Moja rodina a Vianoce (vzťahy – matka, otec, dieťa,...) U nás doma na Vianoce (Kto - čo robí?) Vianoce v našej škôlke
Január: Zima je tu	Ročné obdobie – Zima Oblečenie v zime Zimné športy
Február: Fašiangy	Fašiangový karneval Farby – modrá, žltá, červená, zelená Časti dňa Vesmír

DECEMBROVÁ TÉMA: VIANOCE

<u>Podtéma: Moja rodina a Vianoce</u> (vzťahy – matka, otec, dieťa,...)

Jazyk a komunikácia

Identifikuje a pomenuje (slovom, gestom alebo piktogramom) najbližších členov rodiny na fotografii (*mama, otec/tato, baba, dedo, brat, sestra*).
Používa jednoduché dvojslovné spojenia (prípadne vetnú schému) s privlastňovacími zámenami (*moja mama, môj tato, babičkin darček*).
Odpovedá na zatvorené alebo alternatívne otázky týkajúce sa vianočných zvykov (napr. *„Zdobíš stromček?“* → Áno/Nie, *„Chutí ti medovník alebo oblátka?“*).
Napodobňuje rečový dych a onomatopoje pri vianočných motívoch (napr. fúkanie do horúceho čaju: *fúúú*, zvonenie zvončeka: *cin-cin*, praskanie dreva v krbe: *puk-puk*).
Počúva krátky vianočný príbeh s výraznou vizuálnou oporou (ilustrácie, maňušky) a ukáže na hlavné postavy.

Človek a spoločnosť (Emócie a sociálne vzťahy)

Prejavuje emócie a náklonnosť k členom rodiny neverbálne (objatie, úsmev) alebo jednoduchým verbálnym spojením (*„mám ťa rád/rada“*).
Uplatňuje základy slušného správania (pozdrav, prosba, poďakovanie za darček) s využitím verbálnej reči, komunikačných gest alebo piktogramov.
Priradí typické predmety k vianočným tradíciám na základe zážitku (kapor/ryba → večera, sviečka → veniec, darček → stromček).

Matematika a práca s informáciami (Logika bez komunikačného tlaku)

Triedi vianočné ozdoby podľa jedného výrazného vizuálneho znaku (napr. *červené* gule na jednu kôpku, *zlaté* na druhú; *veľké* darčeky / *malé* darčeky).
Usporiada jednoduchú časovú postupnosť dvoch až troch dejov pomocou obrázkov (1. *Zabalím darček* → 2. *Dám ho pod stromček* → 3. *Rozbalím ho*).
Priraďuje predmety jeden k jednému (skontroluje, či má *každý* člen rodiny na fotke/pri simulovanom stole svoj tanierik).

Zdravie a pohyb a Oromotorika

Reaguje na akustický signál (zvonenie vianočného zvončeka) zastavením alebo zmenou pohybu (hra: „Hľadáme stratené darčeky“).
Zvlada jemnú motoriku a koordináciu oko-ruka pri sebaobslužných a tvorivých činnostiach (navliekanie sušených pomarančov, vtláčanie cesta do formičiek, rozbaľovanie darčekového papiera).
Aktívne zapája svaly hovidiel a jazyka pri simulovaných logopedických hrách s vianočnou motiváciou (lízanie medu/polevy z pier, nafukovanie líčok ako vianočná guľa).
Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby, **reaguje pohybom na hudbu, imituje tanečné kroky na hudobný sprievod.** Imitovanie tanečných krokov na základe ukážky

Podtéma:U nás doma na Vianoce (Kto - čo robí?)

Človek a spoločnosť

Táto oblasť dominuje celému celku, pretože sa zameriava na sociálne väzby v rodine a prežívanie vianočných tradícií v domácom prostredí.

Identifikuje členov rodiny. Pomenovávanie najbližších príbuzných na základe vlastnej rodinnej fotografie (mama, tato, brat, sestra, babka, dedko) a priraďovanie piktogramov k osobám, ktoré budú sedieť pri štedrovečernom stole.
Uvedomuje si význam tradícií a zvykov v spoločnosti. Rozhovor s vizuálnou oporou o tom, ako vyzerajú Vianoce doma (prestieranie stola, jedenie oblátok s medom, rozbaľovanie darčekov).
Identifikuje a vyjadruje emócie (svoje a iných). Rozpoznávanie vianočných emócií (radosť z darčeka, prekvapenie, láska) a ich zrkadlové napodobňovanie (mimika a oromotorika tváre pred logopedickým zrkadlom).

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Zamerané na rozvoj súvislého vyjadrovania, opisovanie vianočnej atmosféry a sluchovú analýzu domáceho prostredia.

Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.
Tvorenie viet s vianočnou tematikou na základe modelových obrázkov domova: *„Mama pečie medovníky. Tato zdobí stromček. Ja sa teším.“* (Korekcia dysgramatizmov učiteľkou).
Rozlišuje zvuky ľudského tela a prostredia *(sluchová diferenciácia).*
Sluchová hra „Čo to doma šuští?“. Deti iba sluchom (bez zrakovej opory) identifikujú typické vianočné zvuky domova – šuchot baliaceho papiera, krájanie jablka, cinknutie príboru o tanier, zvonenie zvončeka.

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k vlastnej osobe alebo k inému objektu.
Hra „Upratujeme pred Vianocami/Zdobíme izbu“. Fixácia priestorových predložiek na pokyn učiteľky: *„Polož vankúš NA sedačku. Daj vetvičku DO vázy. Schovaj darček ZA kreslo.“*
Určí počet predmetov v skupine (do 4/10).
Príprava vianočného stola. Počítanie tanierov, príborov či pohárov pre rodinu. Priraďovanie správneho počtu medovníkov na vianočné podnosy podľa číselných kariet.

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb.

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi. Vianočné domáce práce rozvíjajúce jemnú motoriku a štipkový úchop – vešanie malých ozdôb na vetvičky,

balenie krabičiek do papiera, viazanie stužiek (mašieľ), utieranie prachu na nízkych poličkách v hrovom kútiku.

Ovláda správnu techniku chôdze. Prines do domčeka"Prenášanie ľahkých predmetov z miesta na miesto.Chôdza s predmetom na hlave s pridŕžaním

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra (Hudobná a Výtvarná výchova)

Používa rôzne výtvarné techniky a materiály.
Tvorba darčeka pre rodičov (napr. vianočný svietnik zo slaného cesta alebo maľovaný pozdrav) spojená s hmatovou stimuláciou materiálov.
Spieva jednoduché piesne a riekanky.
Spievanie vianočných kolied, ktoré deti poznajú z domova, spojené s rytmickým sprievodom (hrou na triangel alebo rolničky).
.

Podtéma: Vianoce v našej škôlke

Človek a spoločnosť

Uplatňuje pravidlá spolužitia v skupine (kooperácia pri zdobení školského stromčeka, delenie sa o hračky, ktoré pod stromček v triede pribudli).
Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (príprava na spoločné posedenie, očný kontakt pri podávaní vianočného pečiva kamarátovi).

Jazyk a komunikácia

Pamätá si a reprodukuje jednoduché textové útvary (nácvik krátkej vianočnej básne alebo koledy na besiedku s využitím výraznej rytmizácie a pohybovej podpory).
Rozlišuje zvuky prostredia (sluchová diferenciácia zvonenia vianočného zvončeka na chodbe škôlky, krokov „Mikuláša/Ježiška", trhania baliaceho papiera).

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k vlastnej osobe alebo k inému objektu.
Ukladanie vianočných ozdôb podľa pokynov: „Daj hviezdu *NA* stromček, darček *POD* stromček, anjelika *VEDĽA* stromčeka" (fixácia predložiek).
Určí počet predmetov v skupine (do 4/10).
Počítanie a priraďovanie vianočných koláčikov alebo medovníkov k číselným kartám.

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi.
Vykrajovanie medovníkov z cesta, navliekanie sušených pomarančov na šnúrku, vešanie ozdôb na vetvičky ihličia (koordinácia oko-ruka).
Ovláda správnu techniku behu. Hra: „ Na poštárov-roznášanie vianočných darčekov".Beh s ľahkým predmetom.Beh s ľahkou záťažou

Umenie a kultúra

Používa rôzne výtvarné techniky a materiály.
Výroba vianočného pozdravu – trhanie papiera, lepenie, vtláčanie prstov do farby (intenzívna stimulácia jemnej motoriky a hmatového vnímania).
Spieva jednoduché piesne a riekanky.
Spievanie jednoduchých vianočných kolied (napr. „Búvaj, dieťa krásne" alebo „Rolničky") spojené s rytmizáciou na Orffových nástrojoch (triangel, rolničky).

Špecifický logopedický blok (Jedlá a rituálna logopédia):
Cvičenia prispôsobené prostrediu triedy: *„Vianočný zvonček"* (kmitanie jazyka do strán – oromotorika), *„Rozvoniavame čajík"* (hlboký nádych nosom a plynulý výdych ústami na chladenie predstieraného vianočného čaju – dychové cvičenie).

Podporné opatrenia v praxi: Prehľad pomôcok (veľké drevené ozdoby, piktogramové scenáre besiedky), ktoré pomáhajú eliminovať stres a komunikačný ostych pred publikom [podporneopatrenia.minedu.sk].

JANUÁROVÁ TÉMA: ZIMA JE TU

Podtéma: Ročné obdobie - ZIMA

Táto podtéma sa zameriava na prírodné javy, zmeny v prírode a starostlivosť o zvieratá v zime.

Uvedomuje si zmeny v prírode v priebehu roka. Pozorovanie snehu, ľadu, mrazu na okne. Pokusy s topením ľadu a snehu v teple triedy (zážitkové učenie).
Identifikuje typické znaky ročných období. Práca s obrázkami a piktogramami – dieťa vyberá znaky zimy (snehuliak, cencúľ, sneh) a odlišuje ich od leta.
Reaguje na verbálne podnety a pokyny.Vykonávanie dychových cvičení: *„Fúkame do snehovej vločky (kúsok vaty)"* – nácvik správneho smerovania a intenzity výdychového prúdu.

Jazyk a komunikácia

Hovorená reč (Slovná zásoba): Pasívne porozumieť a aktívne používať základné podstatné mená a slovesá spojené so zimou (sneh, mráz, sánky, snehuliak; sánkovať sa, lyžovať, mrznúť). Dieťa identifikuje zimné predmety na reálnych obrázkoch alebo komunikačných kartách.
Artikulácia a fonematické uvedomovanie:
Napodobniť zvuky zimnej prírody (meluzína: *úúúú*, vietor: *fúúú*, trasenie sa od zimy: *bŕŕŕ*). Zvládnuť jednoduché motorické cvičenia pier a jazyka motivované zimou (napr. „lízanie cencúľa" – pohyb jazyka hore/dole, „mrznúce pery" – striedanie úsmevu a „kapra").
Dychové cvičenia: Regulovať výdychový prúd vzduchu pri dychových hrách (fúkanie do papierovej vločky, fúkanie do vaty – „odfúkni snehovú perinu").
Literárna gramotnosť: Sluchom zachytiť a zopakovať rým alebo posledné slovo v krátkej zimnej básničke.

Príroda a spoločnosť

Vnímanie vlastnosťami: Identifikovať typické znaky zimy prostredníctvom viacerých zmyslov (hmatom: sneh studí/topí sa, zrakom: sneh je biely).
Ak dieťa nevie znaky opísať verbálne, vyjadruje sa gestom, ukázaním na piktogram alebo jednoduchým dvojslovným spojením (*„sneh brrrr"*).
Starostlivosť o prírodu: Ukázať na obrázku alebo reálne vybrať, čo patrí vtáčikom do kŕmidla (semienka áno, cukrík nie) a pomôcť pri ich sypaní.

Zdravie a pohyb

Oromotorika a hrubá motorika: Prepojiť pohyb celého tela s rytmizáciou reči (napr. kráčať v hlbokom snehu na rytmus bubienka alebo riekanky).
Sebaobsluha: Samostatne alebo s malou dopomocou sa obliecť do zimného oblečenia (rozvoj motorického plánovania, ktoré s rečou úzko súvisí) a pomenovať/ukázať časti odevu (čiapka, rukavice, šál).
Ovláda skok. Skákanie, preskakovanie.

Umenie a kultúra

Grafomotorika: Uvoľňovať zápästie pri kreslení „chumelice" (krúživé pohyby) alebo „padania snehu" .
Vizuomotorika: Trhať a krčiť biely papier (výroba snehových gúľ), čím sa stimuluje jemná motorika, ktorá priamo ovplyvňuje rečové centrá v mozgu.
Hudobná výchova: Doprevádzať spev zimnej piesne jednoduchým gestom, hrou na telo alebo rytmickým hudobným nástrojom (napr. trianglom ako padanie vločiek).

Podtéma: OBLEČENIE V ZIME

Zdravie a pohyb

Ovláda základné sebaobslužné návyky.
Aplikácia v ŠMŠ: Každodenné obliekanie zimného oblečenia (bunda, otepľovačky, čiapka, rukavice) podľa vizuálneho postupu (piktogramový rad v šatni).
Manipuluje s predmetmi dennej potreby.
Aplikácia v ŠMŠ: Zapínanie veľkých gombíkov, suchých zipsov na zimných topánkach, prevliekanie rúk do rukavíc (jemná motorika).
Pravidlá zdravia: Pochopiť význam zimného oblečenia pre ochranu zdravia a primerane reagovať na pocit chladu (*„Je mi zima – dám si sveter“* – využitie komunikačných kariet alebo gest).
Orientácia na tele (Telesná schéma): Priradiť kus oblečenia k správnej časti tela (rukavice ➔ ruky, čižmy ➔ nohy, čiapka ➔ hlava).
Ovláda rôzne techniky lezenia. Lezenie (v podpore drepmo)

Matematika

Zostaví objekty do radu na základe určeného kritéria.
Aplikácia v ŠMŠ: Usporiadanie rukavíc alebo čiapok podľa veľkosti (od najmenšej po najväčšiu) alebo podľa farieb.
Triedenie a priraďovanie: Priradiť k sebe predmety, ktoré logicky patria k zime (napr. priradiť rukavicu k rukavici podľa farby, vybrať spomedzi oblečenia len čiapku a šál).

Jazyk a komunikácia

Pasívna a aktívna slovná zásoba: Rozumieť a na základe výzvy ukázať alebo pomenovať základné zimné oblečenie (**čiapka, šál, rukavice, bunda, otepľovačky, čižmy**) a ich časti (**gombík, zips, kapucňa**).
Porozumenie a gramatická správnosť:
Reagovať na jednoduché pokyny spojené s obliekaním (*„Daj si čiapku.“*, *„Kde máš rukavice?“*).
Používať predložky v spojení s oblečením na elementárnej úrovni (*„Čiapka ide **na** hlavu.“*, *„Ruky dáme **do** rukavíc.“*).
Artikulácia a oromotorika: Precvičovať motoriku hovidiel prostredníctvom motivácie (napr. *„Zips na bunde sa zapína“* – stisnúť pery k sebe; *„Uviažeme šál“* – obkrúžiť jazykom okolo úst).
Dychové cvičenia: Správne hospodáriť s dychom pri simulovaných situáciách (napr. fúkať si na „zmrznuté ruky“ teplým vzduchom – výdych na hlásku *chhhh*).
Formulovať gramaticky správne vety a súvetia.
Správne pomenovanie kusov šatstva a používanie privlastňovacích zámen: *„Toto je MOJA čiapka. Toto sú tvoje rukavice.“*

Umenie a kultúra (Jemná motorika a grafomotorika)

Jemná motorika (Prstové cvičenia): Manipulovať s predmetmi, ktoré simulujú zapínanie odevu (zapínať veľké gombíky, prevliekať šnúrky cez očká, zapínať suchý zips na maketách oblečenia).
Grafomotorika: Uvoľňovať ruku a zápästie prostredníctvom napodobňovania vzorov na zimnom oblečení .
Vizuomotorika: Vyfarbiť, nalepiť alebo poskladať obrázok zimného oblečenia.

Podtéma: ZIMNÉ ŠPORTY A HRY

Zdravie a pohyb

Sezónne pohybové činnosti: Zvládnuť na elementárnej úrovni špecifické pohybové činnosti a zimné športy (chôdza a beh v snehu, sánkovanie, kĺzanie, základy korčuľovania či lyžovania).
Pohybové hry: Dodržiavať pravidlá v pohybových hrách na snehu (napr. triafanie snehovou guľou do terča, prekonávanie snehových prekážok).
Zdravie a bezpečnosť: Reagovať na pokyny učiteľa chrániace zdravie detí pri zimných hrách (napr. hádzanie gúľ iba do terča/nôh, nie do tváre; opatrnosť na ľade).
Pohybuje sa v rôznorodom prostredí bez strachu a zábran. Hry na snehu – chôdza v hlbokom snehu, sánkovanie, gúľanie gúľ na snehuliaka (hrubá motorika, prekonávanie fyzických prekážok).
Manipuluje s náčiním: pohadzovanie, hádzanie

Jazyk a komunikácia

Slovná zásoba a pojmy: Aktívne používať a vysvetliť pojmy označujúce zimné športy (**lyžovanie, korčuľovanie, sánkovanie, snowboarding, hokej**) a športové náčinie (**hokejka, puk, lyže, lyžiarky, korčule, boby**).
Súvislé vyjadrovanie: Opísať podľa obrázka alebo vlastnej skúsenosti priebeh zimnej hry alebo športovej aktivity.

Príroda a spoločnosť

Ľudské činnosti: Identifikovať a opísať prácu ľudí spojenú so zimnými športmi a údržbou (napr. chlapec stavia snehuliaka,).
Prírodné javy pre šport: Zdôvodniť, prečo sa zimné športy dajú realizovať len pri určitých podmienkach (sneh, mráz, ľad) a čo sa stane, ak sa oteplí.

Matematika a práca s informáciami

Geometria a priestorová orientácia: Určiť polohu a smer v pohybovom priestore (hore/dole kopcom, rýchlo/pomaly, prvý/posledný v zástupe na sánkovanie).
Logické priraďovanie: Priradiť športové náčinie k správnemu športovcovi (lyže ➔ lyžiar, hokejka a puk ➔ hokejista, korčule ➔ krasokorčuliar).

Umenie a kultúra

Grafomotorika a výtvarné zručnosti: Zobraziť pohybovú aktivitu človeka (modelovanie snehuliaka z plastelíny).
Hudobno-pohybové činnosti: Vyjadriť hudobný rytmus a tempo prostredníctvom zimného pohybu (napr. pomalý sklz ako na lyžiach pri pomalej hudbe, rýchle kroky pri rýchlej hudbe).

Zmyslová stimulácia: Prekonávanie hmatovej defenzívy pri priamom kontakte so studeným snehom a ľadom.

FEBRUÁROVÁ TÉMA: FAŠIANGY

Podtéma: FAŠIANGOVÝ KARNEVAL

Téma je ideálna na rozvoj emócií, sociálnych vzťahov, hudobno-pohybových zručností a dramatizácie.

Umenie a kultúra

Výtvarná výchova (a pracovné činnosti):

Zručnosti a techniky: Zhotoviť produkty z rozmanitých materiálov, využívať tvorivé nápady pri výrobe karnevalovej masky alebo škrabošky (strihanie, lepenie, farbenie, zdobenie flitrami či perím).
Tvorivosť: Vyjadriť svoje predstavy, pocity a zážitky prostredníctvom vlastnej tvorby karnevalového kostýmu alebo dekorácie.
Grafomotorika: Prejavovať grafomotorické zručnosti pri kreslení detailov masky (kreslenie symetrických tvarov, ozdobných čiar a bodiek).

Hudobná výchova:

Spievane a rytmizácia: Spievať piesne s fašiangovou tematikou (napr. *„Fašiangy, Turíce..."*) v správnej tónine, rytmicky čisto a s radostným výrazom.
Hudobno-pohybové hry: Vyjadriť charakter, náladu, rytmus a tempo hudby prostredníctvom tanca v maskách a pohybovej improvizácie.

Príroda a spoločnosť

Ľudové tradície: Poznať a opísať vybrané ľudové zvyky a tradície spojené s Fašiangami (sprievody v maskách, pochovávanie basy, hodovanie, karneval v MŠ).
Časové vzťahy: Zaradiť Fašiangy ako prechodné obdobie medzi zimou a jarou (čas pred veľkonočným pôstom).

Človek a svet práce (Sebaobsluha a kooperácia)

Užívateľské zručnosti: Používať bezpečne a správne nástroje na tvorbu (nožnice, lepidlo) a udržiavať poriadok na pracovnom stole počas karnevalových príprav.
Sebaobsluha: Prejavovať samostatnosť pri obliekaní a vyzliekaní karnevalového kostýmu a starostlivosti o svoje veci.
Jazyk a komunikácia

Slovná zásoba: Aktívne používať pojmy spojené s fašiangami a karnevalom (**maska, škraboška, kostým, sprievod, hodovanie, veselica, tradícia**).
Súvislé vyjadrovanie: Predstaviť seba a svoju karnevalovú masku pred ostatnými deťmi (povedať, aká je to postava a prečo si ju dieťa vybralo).
Dramatizácia: Imitovať správanie, hlas a pohyby postavy, ktorú maska predstavuje (napr. šašo, drak, princezná, policajt).

Matematika a práca s informáciami

Geometrické tvary: Identifikovať a pomenovať geometrické tvary použité na dekoráciách alebo maskách (okrúhle oči, trojuholníkový klobúk šaša).
Triedenie: Zoradiť a triediť karnevalové rekvizity alebo masky podľa určeného kritéria (napr. rozdelenie na rozprávkové masky, zvieratká, povolania).

Človek a spoločnosť

Uvedomuje si význam tradícií a zvykov v spoločnosti.
Uplatnenie v ŠMŠ: Spoznávanie zvykov Fašiangov, príprava masiek a účasť na spoločnej oslave/karnevale triedy.
Identifikuje a vyjadruje emócie (svoje a iných).
Sledovanie karnevalových masiek a piktogramov: *„Ktorá maska je veselá, smutná, prekvapená?“*
Nácvik vyjadrenia emócií tvárou pred logopedickým zrkadlom.

Odbúranie rečového ostychu: Psychologický efekt masky poskytuje dieťaťu pocit anonymity a bezpečia. Výrazne pomáha odbúravať komunikačné zábrany, sociálnu úzkosť či psychogénny mutizmus.
Pragmatická a artikulačná rovina: Cielený nácvik vyjadrovania emócií (radosť, prekvapenie, smiech) prostredníctvom divadelných úloh a mimiky pred logopedickým zrkadlom. Spievanie rytmických piesní a koledovanie odstraňuje rečové bloky (napr. pri zajakavosti).
Zmyslová stimulácia: Sluchová diferenciácia zvukov (rolničky, bubienky, rapkáče) a hmatový rozvoj pri lepení konfiet na masky.

Podtéma: FARBY – modrá, žltá, červená, zelená

Matematika a práca s informáciami (Logické myslenie a triedenie)

Triedenie: Zoradiť a triediť predmety podľa jedného kritéria, ktorým je **farba** (napr. vybrať z košíka iba červené kocky, roztriediť vrchnáky z fliaš do farebných misiek).
Priraďovanie: Priradiť predmet k objektu rovnakej farby (napr. položiť žlté autíčko na žltý papier, priradiť farebnú ponožku k jej páru).
Základy kódovania a postupnosti: Pokračovať vo vytvorenej jednoduchej farebnej postupnosti (napr. striedanie korálok v logickom rade: *červená – modrá – červená – modrá*).

Umenie a kultúra (Výtvarná výchova a estetické vnímanie)

Farebná rozmanitosť: Pomenovať **základné farby** (červená, žltá, modrá,) a vybrané **doplnkové/zmiešané farby** (zelená, oranžová, fialová, hnedá, biela, čierna).
Experimentovanie s farbami: Vnímať a experimentálne overovať miešanie farieb a vznik nových odtieňov (napr. miešanie vodových farieb alebo plastelíny: *žltá + modrá = zelená*).
Výtvarné vyjadrenie: Vyjadriť svoje pocity, predstavy a nálady prostredníctvom farebnej kompozície (monochromatické maľovanie, farebné kontrasty).
Grafomotorika: Využívať rôzne grafické nástroje na kreslenie a vyfarbovanie s rešpektovaním kontúr tvaru (nepresahovať línie pri vyfarbovaní).

Jazyk a komunikácia

Slovná zásoba: Správne používať prídavné mená označujúce farby v gramaticky správnom tvare v spojení s podstatnými menami (*červené* jablko, *zelená* tráva, *modré* autíčko).
Porozumenie reči: Reagovať na pokyny obsahujúce farebný kód (*„Podaj mi tú zelenú ceruzku.“*, *„Postav sa na modrý kruh.“*).
Literárna gramotnosť: Recitovať a rytmizovať krátke básne, rečňovanky alebo hádanky o farbách.

Príroda a spoločnosť

Farby v prírode: Identifikovať a opísať typické farby prírodných objektov v závislosti od ročného obdobia (napr. biely sneh v zime, zelené listy na jar, žlté slnko).

Dieťa, ktoré má problém s výslovnosťou alebo hovorením, na farbu **ukáže** alebo **priradí** predmet (napr. *„Daj modrú kocku na modrý papier“*).
Zážitkové miešanie: Využite hru s farebnou vodou v priehľadných pohároch alebo maľovanie prstami. Prepojenie hmatu, zraku a reči výrazne pomáha deťbám fixovať si nové slová.
.

Podtéma: ČASTI DŇA

Matematika a práca s informáciami (Časové vzťahy)

Časová postupnosť: Orientovať sa v časových vzťahoch jedného dňa a pomenovať jeho fázy (**ráno, dopoludnie, poludnie, popoludnie, večer, noc**).

ekvenčné myslenie: Usporiadať 3 až 4 obrázky podľa časovej postupnosti dejov (napr. *ráno vstávam ➔ cez deň sa hrám ➔ večer sa kúpem ➔ v noci spím*).

Príroda a spoločnosť (Spoločenskovedné a prírodovedné poznanie)
Režim dňa: Identifikovať a opísať typické činnosti, ktoré dieťa vykonáva v konkrétnych častiach dňa doma a v materskej škole.
Prírodné javy: Dať do súvisu časti dňa s polohou slnka na oblohe a svetelnými podmienkami (deň = svetlo/slnko, noc = tma/mesiac a hviezdy).

Jazyk a komunikácia

Slovná zásoba a pojmy: Aktívne používať časové príslovky (**dnes, včera, zajtra, teraz, predtým, potom, neskôr**) v správnom kontexte.
Súvislé vyjadrovanie: Porozprávať krátky príbeh o svojom dni alebo odpovedať na otázky typu: *„Čo si robil pred obedom?“*, *„Čo robíš, keď sa zobudíš?“*.
Spoločenská etiketa: Používať pozdravy viazané na časť dňa (Dobré ráno, Dobrý deň, Dobrý večer, Dobrú noc).
Rozvíja si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu. Používanie pozdravov viazaných na čas dňa: *Dobré ráno, Dobrý deň, Dobrú noc.*

Zdravie a pohyb (Zdravý životný štýl)

Pravidelnosť a zdravie: Uvedomovať si význam spánku, odpočinku a pravidelného stravovania v dennom režime (striedanie aktivity a relaxácie).
Sebaobsluha: Dodržiavať hygienické návyky spojené s časťami dňa (umývanie zubov ráno a večer, umývanie rúk pred obedom).

Pre deti je čas veľmi abstraktný pojem. Preto štandardy plníme s výraznou **vizuálnou a motorickou podporou**:

1. **Vizuálny denný rozvrh:** Používajte v triede aj doma pás s piktogramami činností (ranný kruh ➔ hranie ➔ obed ➔ spánok). Dieťa si posúvaním kolíčka alebo šípky uvedomuje, v ktorej časti dňa sa nachádza (*„teraz“* vs. *„potom“*).
2. **Kontrastné hry:** Využite hru so svetlom a tmou (baterkou). Keď sa zasvieti, je „deň“ a dieťa napodobní činnosť (napr. umývanie zubov), keď sa zhasne, je „noc“ a dieťa si ľahne na koberec. Týmto spôsobom prepájame pojem, pohyb a zmyslový vnem.

Podtémaéma: VESMÍR

Príroda a spoločnosť (Prírodovedné poznanie)

Zem a vesmír: Identifikovať a na základe makiet, modelov alebo ilustrácií pomenovať vybrané vesmírne objekty (**Zem, Mesiac, Slnko, hviezdy, planéty, raketa, astronaut**).
Prírodné javy: Opísať striedanie dňa a noci ako dôsledok pohybu Zeme okolo svojej osi vo vzťahu k Slnku.
Vlastnosti objektov: Rozlíšiť, že Slnko svieti a hreje (je zdrojom svetla a tepla), zatiaľ čo Mesiac svieti iba odrazeným svetlom.

Matematika a práca s informáciami

Geometrické tvary: Rozpovedať, že planéty a hviezdy majú tvar gule/kruhu a raketa sa skladá z valca, kužeľa či trojuholníkov.
Veľkosť a usporiadanie: Porovnávať vesmírne telesá podľa veľkosti (Slnko je obrovské, Zem je menšia, Mesiac je najmenší) s využitím pojmov *väčší, menší, najmenší*.
Priestorová orientácia: Určovať polohu objektov v priestore pomocou predložiek a prísloviek (*raketa letí **hore/vysoko**, planéta je **ďaleko**, astronaut vyskočil **z** rakety*).

Jazyk a komunikácia

Slovná zásoba a pojmy: Aktívne používať novú špecifickú slovnú zásobu spojenú s témou (vesmír, galaxia, kométa, skafander, ďalekohľad).
Literárna gramotnosť: Sluchom identifikovať prvé písmeno/hlásku vo vesmírnych slovách (napr. *R* ako raketa, *S* ako Slnko).
Umelecké texty: Recitovať básničky a rečňovanky s vesmírnou tematikou (napr. Keď nasadnem do rakety cestujem, spolu s tebou do vesmíru putujem).

Umenie a kultúra (Výtvarná a Hudobná výchova)

Tvorivosť a techniky: Konštruovať a zhotovovať trojrozmerné modely z odpadového materiálu (napr. výroba rakety z kartónovej rolky, modelovanie planét z plastelíny).
Práca s farbou: Experimentovať s farebným pozadím (napr. maľovanie nočnej oblohy na tmavý papier pomocou voskoviek, prskanie bielej farby ako hviezd).
Hudobný rytmus: Vyjadriť rytmus „mimozemskej“ hudby alebo odpočítavania štartu rakety (10, 9, 8... ŠTART!) hrou na telo alebo rytmickými nástrojmi.

Zdravie a pohyb

Pohybová improvizácia: Napodobniť špecifický pohyb vo vesmíre (pomalá chôdza astronauta v stave beztiaže, rýchly let kométy, rotácia planét).
Hrubá motorika: Zvládnuť prekážkovú dráhu simulujúcu „výcvik astronautov“ alebo „prechod cez meteoritové pole“ (skoky, plazenie, udržiavanie rovnováhy).

Vesmír je pre deti nesmierne fascinujúca, no zároveň abstraktná téma, preto dobré urobiť vesmír hmatateľným

Charakteristika obsahového celku

Zážitkové spoznávanie cyklických zmien v prírode (sneh, ľad, mráz) a ich vplyvu na život ľudí a zvierat. Tému premieňame z teoretickej roviny na praktické, hmatateľné pokusy (topenie ľadu v triede).
Spoznávanie tradičných ľudových zvykov spojených s veselosťou, prípravou masiek a spoločným karnevalom, čo posilňuje inklúziu a rovesnícke vzťahy.
Rozvoj zmyslového vnímania, vizuálnej diferenciácie (rozlišovania) a kategorizácie prostredníctvom štyroch základných farieb prítomných v bezprostrednom okolí dieťaťa.

Ukotvenie dieťaťa v čase prostredníctvom konkrétnych, cyklicky sa opakujúcich rituálov a činností. Pevná časová štruktúra dňa preukázateľne znižuje úzkosť, dezorientáciu a predchádza afektívnemu správaniu u detí so ŠVVP.Maximálne zjednodušenie abstraktného vesmírneho sveta do názorných trojrozmerných modelov. Deti spoznávajú základné telesá (Slnko, Mesiac, Zem) a chápu striedanie svetla a tmy.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

Individuálne logopedické stratégie: Metodika implementácie Individuálnej logopedickej intervencie (ILI) priamo do štruktúry dňa. Nácvik oromotoriky, artikulačné cvičenia a fixácia správneho dychového prúdu.
Multisenzorické a zážitkové stratégie: Postupy stimulácie zmyslových kanálov (hmat, sluch, zrak, čuch) ako základného nástroja na pochopenie abstraktných pojmov u detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP).
Rytmizácia, melodizácia a motorická koordinácia: Prepojenie hovoreného slova, riekaniek a piesní s hrubou motorikou, vytleskávaním a hrou na jednoduché Orffovo hudobné náradie.
Diferenciácia a individualizácia úloh: Strategické postupy rozkúskovania zložitých činností (metóda postupných krokov) najmä pri každodenných rutinách sebaobsluhy a hygieny.

Senzorické boxy: Práca s nádobami naplnenými rôznorodým textúrnym materiálom (obilie, hydrogél, piesok, vata), v ktorých deti hľadajú skryté predmety, čím sa odbúrava hmatová defenzíva a stimulujú sa kognitívne procesy.
Rytmizácia, melodizácia a motorická prestupnosť.

Prepojenie reči a pohybu: Spájanie hovoreného slova, riekaniek, vinšov a piesní s mechanickým pohybom tela, koordináciou hrubej motoriky a vytleskávaním slabík. Tento postup výrazne uľahčuje plynulosť prejavu (kľúčové pri zajakavosti a vývinovej dysfázii).

Orffovo hudobné náradie: Využívanie jednoduchých rytmických nástrojov (paličky, bubienok, rolničky) na udávanie správneho rečového tempa.
Tímová spolupráca s asistentom učiteľa: Presné rozdelenie úloh, kedy asistent poskytuje dieťaťu potrebnú mieru fyzickej, verbálnej alebo vizuálnej dopomoci pri plnení úloh (napr. fixácia správneho štipkového úchopu pri písaní/kreslení, navigácia v priestore).
Metóda postupných krokov (Chaining): Prispôsobenie náročnosti edukačných úloh individuálnym limitom dieťaťa, kedy sa náročnosť zvyšuje až po stopercentnom zafixovaní predchádzajúceho jednoduchšieho kroku.

Učebné zdroje (pre deti aj pre učiteľky)

Výtvarný materiál, obrázkové mapy, stavebnice
Makety
Zážitkové učenie
Detská literatúra -.leporelá a iné aktuálne zdroje.

Odborná literatúra
Cvičíme s riekankami
Piesne hry a riekanky predškolského veku
pracovné listy na rozvíjanie matematických predstáv u detí v MŠ
Brúsime si jazýček
Výtvarný, prírodný, technický a odpadový materiál
Pexeso – pracovné činnosti, ovocie, zelenina, zvieratká,
Puzzle – obrázky
Odborná literatúra pre učiteľky MŠ
Grafomotorika u detí predškolského veku-metodika
Obrázkové materiály
Didaktická technika
Učebné pomôcky – a svojpomocne zhotovované pomôcky
Makety a tvary
Didaktický a obrazový materiál
Pracovné listy, maľovanky, časopisy
Prírodný, výtvarný a odpadový materiál
Detská literatúra, encyklopédie, internet

Metódy a prostriedky hodnotenia plnenia/splnenia/dosiahnutia vytýčených výkonových štandardov (špecifických cieľov) k obsahovému celku ZIMA

Priebežné pedagogické pozorovanie: Hodnotenie sebaobsluhy a hygieny pri každodennom obliekaní vrstiev zimného oblečenia (bunda, otepľovačky, rukavice) v šatni s využitím procesných piktogramov. Sledovanie hrubej motoriky a rovnováhy na snehu a ľade.
Analýza produktov: Hodnotenie zimných pracovných listov a výtvarných prác (napr. *„krúživé pohyby – gúľanie snehových gúľ“*, *„trhanie a lepenie vaty ako snehu“*), ktoré ukazujú úroveň jemnej motoriky, vizuomotoriky a prítlaku ruky.
Riadené hravé situácie: Hry zamerané na priestorovú orientáciu a matematické predstavy s motívom snehuliakov či zimného šatstva.
Prostriedky hodnotenia (Evaluačné nástroje):
Zimné diagnostické portfólio: Zber datovaných produktov dieťaťa od decembra do februára.
Logopedické záznamové hárky: Hodnotenie dychového prúdu (fúkanie do papierových vločiek – udržanie smeru a plynulého výdychu) a oromotoriky (hry na mráz) v úzkej spolupráci so školským logopédom.
Kriteriálna hodnotiaca tabuľka pre celok „Zima“:
Prehľadná matica s konkrétnymi indikátormi pokroku (napr. *„Dieťa s podporou piktogramov dodrží správny postup obliekania“*, *„Dieťa správne používa predložky v zimnom kontexte“*).
Aplikácia formatívnej štvorstupňovej škály (**A** – samostatne, **B** – s podporou, **C** – v rozvoji, **D** – zatiaľ nedosiahnuté) spolu s metodickou ukážkou zápisu koncovej pedagogickej reflexie.

OBSAHOVÝ CELOK JAR

TÉMY	PODTÉMY
Marec: Zdravie a choroba	Ľudské telo (časti ľudského tela) Úraz a choroba Zdravá výživa Starostlivosť o zdravie
Apríl: Jar k nám letí	Veľkonočné zvyky Ročné obdobie – JAR Domáce zvieratá a ich mláďatá Jar v záhrade – jarné kvety
Máj: Naše mamičky	Deň matiek Kto – čo robí? Pracovné činnosti Hračky a predmety Farebný svet

MARCOVA TÉMA: ZDRAVIE, CHOROBA

Podtéma: ĽUDSKÉ TELO

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách.
Pomenovávanie a ukazovanie častí tela na sebe, na kamarátovi alebo na bábike. U detí bez reči s využitím asistenčných piktogramov (*hlava, ruky, nohy, bruško*).
Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.

Zjednodušená interpretácia dôležitých orgánov. Dieťa hmatom vníma tlkot svojho srdca po behu, alebo si uvedomuje pľúca pri dychovom cvičení.

Jazyk a komunikácia

Zamerané na odstraňovanie komunikačných bariér a prácu s rečovými svalmi (oromotorika).

Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.
Správne používanie privlastňovacích zámen a jednotného/množného čísla: *„Toto je MOJE oko. Toto sú MOJE oči. Tu MÁM nos.“*
Rozlišuje zvuky ľudského tela a prostredia.
Sluchový tréning a diferenciácia telesných prejavov – tlieskanie, dupanie, kachlanie (kašeľ), smiech, zívanie bez vizuálnej opory (dieťa iba počúva nahrávku/učiteľku).

Zdravie a pohyb

Prepojenie schémy vlastného tela s hrubou motorikou, sebaobsluhou a koordináciou pohybu.

Udržiava správne držanie tela pri rôznych činnostiach.
Pohybové hry typu *„Hlava, ramená, kolená, palce“* – spájanie rýchleho pomenovania (rečový rytmus) s presným motorickým dotykom.
Kontrolovať pri pohybe svalové napätie a dýchanie.
Logopedické dychové rozcvičky: hlboký nádych nosom (voňanie kvetu) a dlhý, plynulý výdych ústami (fúkanie do slamky vo vode – simulácia dýchania ústami).
Ovláda skok znožmo. Skákanie znožmo z miesta do diaľky

Matematika a práca s informáciami

Využitie tela ako referenčného bodu pre matematické predstavy a priestor.

Určí polohu objektu vo vzťahu k vlastnej osobe.
Priestorová orientácia na základe telesnej schémy: *„Daj si ruku PRED oči, za chrbát, NAD hlavu, pod bradu.“* (Fixácia priestorových predložiek).
Určí počet predmetov v skupine (pár).
Uvedomenie si párových orgánov: *„Máme dve oči, dve uši, dve ruky, dve nohy.“* Priraďovanie dvoch rukavíc alebo topánok k páru končatín.

Umenie a kultúra (Výtvarná výchova)

Aplikuje poznatky o svojom tele pri zobrazovaní a vytváraní ľudskej postavy.
Kresba postavy so zachovaním základných detailov (hlava, krk, trup, končatiny, prsty) alebo ukladanie „kostry“ z vatových tyčiniek na tmavý podklad (jemná motorika).

Podtéma:ÚRAZ A CHOROBA

Zdravie a pohyb

Uvedomuje si faktory ohrozujúce zdravie.
Rozlišovanie bezpečných a nebezpečných situácií (napr. behanie s nožnicami, prebiehanie cez cestu, dotýkanie sa horúceho sporáka) s využitím kontrastných piktogramov (ÁNO/NIE alebo zelený/červený kruh).
Dodržiava pravidlá bezpečného správania sa v každodenných činnostiach.
Nácvik správania sa pri drobných nehodách – dieťa vie, že ak niekto spadne alebo krváca, musí okamžite upovedomiť dospelú osobu (učiteľku/rodiča).
Rešpektuje dohodnuté pravidlá hygieny a starostlivosti o zdravie.
Prevencia pred prenosom chorôb. Praktický nácvik kýchania/kašľania do lakťového záhybu (nie do dlaní) a správny postup používania vreckovky.
Ovláda rôzne techniky plazenia. Plazenie v ľahu vpred na lavičke/priťahovanie sa pomocou paží,posúvanie po bruchu, bez práce nôch

Jazyk a komunikácia

Oznámi svoje potreby, želania a pocity.
Vyjadrenie a lokalizácia bolesti. Dieťa dokáže slovne, gestom alebo pomocou kartičiek augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK) určiť, čo ho bolí (*Bolí ma bruško / hrdlo / zub*).
Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.
Spájanie slov do slovných spojení pri námetovej hre na lekára: *„Pán doktor, sirup bolí“* (oprava dysgramatizmov pedagógom na: *„Pán doktor, bolí ma hrdlo, prosím si sirup“*).
Rozvíja si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu.
Správne pomenovávanie vecí z lekárničky a ordinácie (*teplomer, obväz, náplasť, injekcia, lekár, sanitka*).

Človek a spoločnosť

Zamerané na odbúravanie bariér, strachu z neznámeho prostredia a budovanie empatie.

Identifikuje a vyjadruje emócie (svoje a iných). Zvládanie emócie strachu (z lekára, zo včeličky/injekcie) prostredníctvom rolových hier. Vyjadrenie empatie voči chorému kamarátovi (*„Emka je chorá, leží, podám jej macka“*).

Približne **opíše náplň práce vybraných profesií.**
Spoznávanie práce lekára, zdravotnej sestry, záchranára. Pozorovanie a dotýkanie sa reálneho fonendoskopu alebo špachtličky do krku (desenzibilizácia – znižovanie úzkosti pred skutočným vyšetrením).

Matematika a práca s informáciami

Zostaví objekty do radu na základe určeného kritéria (napr. dejová postupnosť).
Skladanie sekvenčných obrázkov príbehu (3 – 4 kroky): *Dieťa beží → Dieťa spadlo a bolí ho koleno → Mamička mu dáva náplasť → Dieťa sa opäť usmieva*. Tréning logického myslenia a časovej nadväznosti.

Podtéma: Zdravá výživa

Zdravie a pohyb

Oblasť pokrýva základy sebaobsluhy, zdravého životného štýlu a motorického spracovania potravín.

Uplatňuje zdravé životné návyky.
Rozlišovanie zdravých a menej zdravých potravín (napr. jablko vs. lízatko) pomocou triedenia reálnych makiet alebo piktogramov na „veselý zúbok“ a „smutný zúbok“.
Stoluje správnym spôsobom.
Tréning správneho držania lyžice, naberania jedla, natierania chlebíka tupým nožom a pitia z pohára počas každodenných desiat a obedov.
Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi.
Ošúpanie banánu, čistenie uvareného vajíčka, krájanie mäkkého ovocia (banán, jahoda) na plastovej doske – intenzívna podpora koordinácie oko-ruka.

Jazyk a komunikácia

Zamerané na rozvoj aktívnej slovnej zásoby, tvorbu viet a rozlišovanie zmyslových vlastností jedla.

Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.
Opisovanie chuti a štruktúry potravín počas ochutnávky: *„Toto jablko je sladké a tvrdé. Tento citrón je kyslý.“* (Nácvik prídavných mien).
Oznámi svoje potreby, želania a pocity.
Vyjadrenie chuti a preferencií slovne alebo prostredníctvom kartičiek augentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK): *„Chcem mrkvu. Nemám rád mlieko.“*

Človek a príroda

Kognitívne uchopenie pôvodu potravín a ich triedenie.

Identifikuje suroviny potrebné na prípravu vybraných druhov jedál.
Zážitkové varenie/pečenie. Deti podľa obrázkového receptu vyberajú ingrediencie potrebné na prípravu ovocného šalátu alebo bylinkového čaju.
Triedi objekty na základe určeného kritéria.

Rozdeľovanie plodov na dve základné skupiny: OVOCIE (rastie na strome/kríku) a ZELENINA (rastie v zemi/na záhone).

Matematika a práca s informáciami

Porovná dva objekty podľa dĺžky/hrúbky/veľkosti.
Práca s reálnou zeleninou: *„Tento pór je dlhý, tento reďkovka je krátka. Táto tekvica je ťažká/veľká, táto slivka je malá.“*

Podtéma: STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE

Zdravie a pohyb

Oblasť pokrýva základy sebaobsluhy, zdravého životného štýlu a motorického spracovania potravín.

Uplatňuje zdravé životné návyky. Rozlišovanie zdravých a menej zdravých potravín (napr. jablko vs. lízatko) pomocou triedenia reálnych makiet alebo piktogramov na „veselý zúbok“ a „smutný zúbok“.

Stoluje správnym spôsobom.
Tréning správneho držania lyžice, naberania jedla, natierania chlebíka tupým nožom a pitia z pohára počas každodenných desiat a obedov.
Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi.
Ošúpanie banánu, čistenie uvareného vajíčka, krájanie mäkkého ovocia (banán, jahoda) na plastovej doske – intenzívna podpora koordinácie oko-ruka.
Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: chôdzu a beh po vyvýšenej rovine- Jazyk a komunikácia

Zamerané na rozvoj aktívnej slovnej zásoby, tvorbu viet a rozlišovanie zmyslových vlastností jedla.

Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.
Opisovanie chuti a štruktúry potravín počas ochutnávky: *„Toto jablko je sladké a tvrdé. Tento citrón je kyslý.“* (Nácvik prídavných mien).
Oznámi svoje potreby, želania a pocity.
Vyjadrenie chuti a preferencií slovne alebo prostredníctvom kartičiek augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK): *„Chcem mrkvu. Nemám rád mlieko.“*

Človek a príroda

Kognitívne uchopenie pôvodu potravín a ich triedenie.

Identifikuje suroviny potrebné na prípravu vybraných druhov jedál.
Zážitkové varenie/pečenie. Deti podľa obrázkového receptu vyberajú ingrediencie potrebné na prípravu ovocného šalátu alebo bylinkového čaju.
Triedi objekty na základe určeného kritéria.
Rozdeľovanie plodov na dve základné skupiny: OVOCIE (rastie na strome/kríku) a ZELENINA (rastie v zemi/na záhone).

Matematika a práca s informáciami

Porovná dva objekty podľa dĺžky/hrúbky/veľkosti.
Práca s reálnou zeleninou: *„Tento pór je dlhý, tento reďkovka je krátka. Táto tekvica je ťažká/veľká, táto slivka je malá.“*

APRÍLOVÁ TÉMA: JAR K NÁM LETÍ

Podtéma: Veľkonočné zvyky

Človek a spoločnosť

Táto oblasť tvorí kultúrne a spoločenské jadro témy so zameraním na regionálne zvyky.

Uvedomuje si význam tradícií a zvykov v spoločnosti.Spoznávanie vajíčok ako symbolu jari, pletenie korbáčov z vŕbového prútia (názorná ukážka) a vysvetlenie zmyslu šibačky a polievačky cez priamu zážitkovú činnosť.

Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt s rovesníkmi a dospelými.Simulácia veľkonočného vinšovania. Chlapci hravo „šibú“ dievčatá korbáčom a dievčatá im s využitím očného kontaktu podávajú kraslicu alebo piktogram vajíčka.

Jazyk a komunikácia

Zamerané na rytmizáciu hovoreného slova, pamäťové učenie a artikulačnú koordináciu.

Pamätá si a reprodukuje jednoduché textové útvary (básne, vinše).
Nácvik krátkeho, rytmického veľkonočného vinšu (*„Šibi, ryby, mastné ryby...“*) spojeného s mechanickým pohybom ruky (šibaním), čo uľahčuje plynulosť reči u detí so zajakavosťou či dysláliou.
Rozlišuje zvuky ľudského tela a prostredia (sluchová diferenciácia).
Hra „Hľadáme veľkonočné kura“. Deti so zaviazanými očami sluchom vyhľadávajú a lokalizujú v priestore zvuk pípajúcej hračky (kuriatka) alebo tlieskanie učiteľky.

Umenie a kultúra (Výtvarná a Hudobná výchova)

Používa rôzne výtvarné techniky a materiály.

Farbenie a zdobenie veľkonočných vajíčok (kraslíc) – odtláčanie prstov, lepenie kúskov vlny, práca s voskovkami alebo otláčanie jarných lístkov (intenzívna stimulácia hmatových receptorov a jemnej motoriky).

Spieva jednoduché piesne a riekanky.

Spievanie jarných ľudových piesní a riekaniek spojené s jednoduchým sprievodom na Orffových nástrojoch (drevené paličky, ozvučné drievka – imitácia klepotu).

Matematika a práca s informáciami

Triedi objekty na základe určeného kritéria (napr. farba, vzor).

Veľkonočné triedenie: dieťa rozdeľuje vyfarbené papierové kraslice podľa farieb do správnych hniezd (červené kraslice do červeného hniezda, zelené do zeleného).

Určí polohu objektu vo vzťahu k inému objektu.

Hra „Hľadanie schovaných vajíčok" v triede. Fixácia predložiek na pokyn učiteľky: *„Vajíčko je POD stoličkou. Vajíčko je NA stolíku. Vajíčko je ZA kvetom."*

Zdravie a pohyb

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi.

Navliekanie jarných korálok vo tvare vajíčok a zajačikov na šnúrku, sadenie semienok žeruchy alebo pšenice do kelímkov so zeminou (rozvoj štipkového úchopu a trpezlivosti)

Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku. Skákanie zo zvýšenej podložky

Podtéma: ROČNÉ OBDOBIE – JAR

Človek a príroda

Uvedomuje si zmeny v prírode v priebehu roka.

Pozorovanie typických znakov jari (topenie snehu, otepľovanie, predlžovanie dní). Praktické pokusy so svetlom a teplom.

Opíše podmienky rastu rastlín.

Sadenie semienok (napr. žerucha alebo pšenica) do kelímkov so zeminou. Dieťa pomocou piktogramov (zem, voda, slnko) opisuje a chronologicky ukladá postup, čo rastlinka potrebuje na prežitie.

Identifikuje typické jarné kvety.

Rozlišovanie a správne pomenovanie prvých jarných kvetov (snežienka, fialka, tulipán) na základe reálnych vzoriek na vychádzke alebo trojrozmerných modelov.

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Zamerané na predlžovanie výdychového prúdu, oromotoriku a rozvoj aktívnej slovnej zásoby.

Rozvíja si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu.

Obohacovanie slovnej zásoby o jarné reálie (*púčik, hniezdo, kraslica, podbeľ*). Zavádzanie pojmov prostredníctvom metódy trojstupňového pomenovania (ukáž – pomenuj – priraď k piktogramu).

Formuluje gramaticky správne vety a súvetia*.*

Nácvik jednotného a množného čísla v spojení s jarnou témou: *„Tu rastie JEDNA snežienka. Na lúke rastú TRI snežienky.“* (Korekcia agramatizmov).

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k vlastnej osobe alebo k inému objektu.

Hra „Kam vyletel vtáčik?“. Fixácia priestorových predložiek s hračkárskym modelom vtáčika a maketou stromu: *„Vtáčik letí NAD stromom. Vtáčik sedí V hniezde. Vtáčik zoskočil POD strom.“*

Zdravie a pohyb

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi.

Práca s hlinou a semienkami, naberanie substrátu malou lopatkou (koordinácia oko-ruka), polievanie rastlín pipetou alebo malou krhličkou (jemná motorika, rozvoj prstového svalstva a štipkového úchopu).

Zvláda základné lokomočné pohyby *(napodobňovanie jarného makrosveta).*

Rytmicko-pohybová rozcvička: deti napodobňujú rast kvetu (zo skrčenia v drepe do vzpaženia na špičkách), skákanie jarného žabiaka (hlboké drepy s odrazom) či let motýľa (plynulá chôdza s upažením a vlnením rúk).

Ovláda rôzne techniky preliezania. Preliezanie cez tunel s plnením jednoduchých príkazov(prines loptu)

Podtéma: Domáce zvieratá a ich mláďatá

Jazyk a komunikácia

Zamerané na sluchovú diferenciáciu, onomatopoje a rozvoj gramatickej správnosti reči.

Rozlišuje zvuky ľudského tela a prostredia (sluchová diferenciácia).

Hra „Čo sa deje na dvore?“. Deti iba na základe sluchu rozlišujú reálne audio nahrávky zvukov zvierat (mňaukanie, kotkodákanie, krochkanie) a priraďujú ich k príslušnej hračke alebo piktogramu.

Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.

Cielené odstraňovanie agramatizmov pri tvorení zvieracích rodín: *„Toto je krava a jej mláďa je teliatko. Sliepka má kuriatko.“* (Tréning lexikálno-sémantickej roviny).

Človek a príroda

Kognitívne spracovanie významu zvierat pre človeka a ich prostredia.

Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.
Triedenie zvierat na základe prostredia, v ktorom žijú. Dieťa umiestňuje figúrky domácich zvierat na maketu dvora/farmy a odlišuje ich od lesných či exotických zvierat.
Uvedomuje si spôsob života vybraných živočíchov a ich úžitok.
Priraďovanie produktov k zvieratám s pomocou obrázkov: *krava → mlieko, sliepka → vajíčko, ovca → vlna*.

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k vlastnej osobe alebo k inému objektu.
Hra „Kde spí zvieratko?“. Fixácia priestorových predložiek s hračkárskym modelom: *„Mačka vyskočila NA strechu. Pes spí V búde. Prasiatko stojí ZA plotom. Kuriatko sa schovalo POD krídlo mamy.“*

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi. Hry na rozvoj štipkového úchopu – kŕmenie zvieratiek. Prenášanie zrniečok kukurice (pre sliepku) alebo fazuliek pomocou pinzety/drevených klieští do malých misiek.
Zvláda základné lokomočné pohyby (napodobňovanie pohybu zvierat).
Pohybová koordinácia: chôdza vo vysokom vzpätí (kohút), poskoky v drepe (kuriatko), plynulý beh so zmenou smeru (koník).

Podtéma: Jar v záhrade – jarné kvety

Človek a príroda

Identifikuje typické jarné kvety (snežienka, fialka, púpava, tulipán) na základe reálnych vzoriek na vychádzke, vône alebo piktogramov.
Opíše podmienky rastu rastlín (zem, voda, slnko) s využitím chronologických obrázkových postupností.

Jazyk a komunikácia

Rozvíja si pasívnu a aktívnu slovnú zásobu o špecifické jarné pojmy (*púčik, stonka, cibuľka, okvetný lístok*).
Formuluje gramaticky správne vety a súvetia (nácvik jednotného a množného čísla: *„Tu rastie jedna snežienka. Na lúke kvitnú tri tulipány.“* a uplatňovanie prídavných mien).

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k inému objektu (fixácia priestorových predložiek pri hre: *„Daj chrobáčika NA list, schovaj semienko DO zeme, polož krhličku VEDĽA kvetu.“*).

Zdravie a pohyb

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi (sadenie, naberanie substrátu lopatkou, zalievanie pipetou pre rozvoj koordinácie oko-ruka a štipkového úchopu).
Špecifický blok jarných oromotorických a dychových cvičení:
„Voňanie jarného kvetu“ – nácvik hlbokého nádychu nosom a plynulého výdychu ústami s rečovým prejavom.
„Púčik sa otvára“ – cvičenia na koordináciu a pohyblivosť pier a jazyka pred logopedickým zrkadlom.

MÁJOVÁ TÉMA: NAŠE MAMIČKY

Podtéma: Deň matiek

Človek a spoločnosť

Rodina a vzťahy: Identifikovať a pomenovať členov najbližšej rodiny, pochopiť rolu matky a jej nenahraditeľné miesto v rodine.
Emócie a city: Prejavovať pozitívne city (lásku, nehu, vďačnosť) k matke prostredníctvom slov, objatia, vlastnoručne vyrobeného darčeka alebo kultúrneho vystúpenia.
Prosociálne správanie: Navrhnúť jednoduché spôsoby, ako môže dieťa mamičke pomôcť doma (odložiť hračky, pomôcť pri prestieraní stola) alebo ako jej urobiť radosť.

Jazyk a komunikácia
Opis osoby: Opísať vonkajšie znaky svojej mamičky (farba očí, vlasov) a jej typické vlastnosti či obľúbené činnosti (*„Moja mamka rada varí...“, „Má rada kvety...“*).
Slovná zásoba: Používať citovo podfarbené slová, zdrobneniny a familiárne oslovenia (mamička, mamka, mami, mamulienka).
Literárna gramotnosť: Recitovať básne, spievať piesne alebo interpretovať krátke texty s tematikou Dňa matiek s primeraným citovým výrazom a správnou artikuláciou.
Vizuálna osnova pre opis mamičky: Dieťa opisuje mamu tak, že ukazuje na symboly (OČI ➔ ukáže na modrú farbičku; VLASY ➔ ukáže na vlnitú čiaru a žltú farbičku; ČO ROBÍ RADA ➔ ukáže na piktogram varenia alebo knižky). Týmto spôsobom dieťa úspešne zvládne štandard opisu osoby aj s minimom aktívnych slov.
Zážitkový darček: Ak dieťa nedokáže mamičke zarecitovať dlhú básničku, štandard prejavovania citov splní prostredníctvom vizuálneho odkazu – napríklad fotka dieťaťa s tabuľkou, na ktorej je nakreslené srdiečko, vlepená do vlastnoručne vyrobenej pohľadnice.

Umenie a kultúra (Výtvarná a Hudobná výchova)

Výtvarné zobrazenie (Portrét): Zobraziť ľudskú postavu/tvár s typickými detailmi (nakresliť alebo namaľovať portrét svojej mamičky – oči, nos, ústa, vlasy, náušnice).
Užitková tvorba: Zhotoviť s využitím rôznych materiálov a techník drobný darček alebo pozdrav pre mamičku (strihanie, lepenie, skladanie papiera).
Hudobný prejav: Spievať v správnej tónine a rytme piesne venované mamičkám a doprevádzať ich jednoduchým pohybom či hrou na telo.
Človek a svet práce
Práca dospelých: Identifikovať a opísať prácu/povolanie svojej mamičky a domáce práce, ktoré mamička denne vykonáva.
Konštruovanie: Postaviť z kociek alebo stavebníc „domček pre moju rodinu“ alebo „srdiečko z kociek“.

Zdravie a pohyb

Manipuluje s náčiním:**podávanie a odrážanie.** Podávanie a odrážanie lopty rôznej veľkosti.

Podtéma:Kto – čo robí? Pracovné činnosti

Človek a svet práce

Práca dospelých: Identifikovať a na základe ilustrácií, makiet či reálnych ukážok pomenovať vybrané profesie a povolania (**lekár, policajt, hasič, učiteľ, kuchár, murár, predavač, kaderník**).
Materiály a nástroje: Priradiť k jednotlivým profesiám typické pracovné nástroje, stroje, ochranné pomôcky a materiály (napr. lekár ➔ stetoskop, murár ➔ tehla, krieda ➔ učiteľ).
Užívateľské zručnosti: Zvládnuť na elementárnej úrovni jednoduché pracovné úkony simulujúce vybrané profesie (napr. krájanie mäkkého ovocia plastovým nožom ako kuchár, zatĺkanie plastových klincov ako opravár).

Človek a spoločnosť

Spoločenský význam práce: Pochopiť a vlastnými slovami (alebo s pomocou vizuálnych kariet) vysvetliť význam a užitočnosť jednotlivých povolaní pre ľudí a spoločnosť (*„Lekár nás lieči, hasič hasí oheň“*).
Pravidlá a bezpečnosť: Poznať a v simulovaných situáciách/rolách rešpektovať dôležité pravidlá bezpečnosti spojené s niektorými povolaniami (napr. nosenie helmy na stavbe, privolanie pomoci cez tiesňové čísla).

Jazyk a komunikácia

Dramatizácia a rolové hry: Napodobniť správanie, komunikáciu a činnosť dospelých v hrách na profesie (napr. hra na lekára: *„Kde vás bolí?“, „Dám vám medicínu.“*).
Slovná zásoba: Aktívne používať slovesá vyjadrujúce pracovné činnosti (variť, liečiť, predávať, stavať, strihať, chrániť).

Súvislé vyjadrovanie: Porozprávať o povolaní svojich rodičov alebo vyjadriť svoju predstavu o tom, čím by chcelo byť dieťa v dospelosti.

Matematika a práca s informáciami

Logické priraďovanie: Spájať objekty, ktoré k sebe logicky patria na základe súvislosti s profesiou (napr. sanitka ➔ lekár, policajné auto ➔ policajt).
Triedenie: Roztriediť predmety a nástroje podľa toho, ktoré povolanie ich pri práci využíva.

Umenie a kultúra

Grafomotorika: Kresliť vertikálne, horizontálne a krúživé čiary, ktoré imitujú pracovný pohyb (napr. kreslenie „plotu“ ako tesár, „miešanie polievky“ veľkými kruhmi ako kuchár).
Výtvarné zobrazenie: Zobraziť postavu človeka pri práci s jej typickými znakmi (napr. kuchár s čiapkou, policajt s odznakom).

Zdravie a pohyb

Manipuluje s náčiním: podávanie a odrážanie. Podávanie a odrážanie lopty rôznej veľkosti.

Podtéma: Hračky a predmety

Matematika a práca s informáciami

Triedenie: Zoradiť a triediť hračky alebo predmety podľa jedného výrazného kritéria (napr. triediť hračky na *autíčka / bábiky / kocky*, triediť predmety podľa *farby* alebo *veľkosti*).
Priraďovanie: Priradiť hračku k jej vizuálnemu piktogramu alebo na určené miesto na poličke (napr. kocka patrí do boxu s kockami).
Porovnávanie a vlastnosti: Rozlíšiť a pomenovať základné vlastnosti predmetov hmatom a zrakom (napr. *veľký / malý, tvrdý / mäkký, ťažký / ľahký*).

Človek a svet práce (Užívateľské zručnosti a materiály)

Starostlivosť o prostredie: Udržiavať poriadok vo svojom okolí, samostatne alebo s malou dopomocou upratať hračky na svoje miesto po skončení hry.
Materiály: Identifikovať a na elementárnej úrovni rozlíšiť materiál, z ktorého je hračka/predmet vyrobený (**drevo, plast, papier, kov, textil/plyš**).
Bezpečné používanie: Správne a bezpečne manipulovať s hračkami a predmetmi dennej potreby, predchádzať ich poškodeniu.

Jazyk a komunikácia

Pomenovanie a slovná zásoba: Aktívne používať a správne vyslovovať názvy hračiek a predmetov v triede a doma.
Opis predmetu: Opísať obľúbenú hračku na základe otázok učiteľa (povedať ako vyzerá, akú má farbu a ako sa s ňou hrá).

Vyjadrenie potrieb (Sociálna komunikácia): Požiadať o hračku gramaticky správnou formou alebo s využitím gest/komunikačných kariet (*„Prosím si auto.“*, *„Požičiaš mi bábiku?“*).

Človek a spoločnosť

Spolupráca a delenie sa: Prejavovať základy prosociálneho správania pri hre – vedieť sa o hračku podeliť, počkať, kým sa s ňou dohrá iné dieťa, alebo sa zapojiť do spoločnej hry s hračkami.

Umenie a kultúra

Konštruovanie: Postaviť z rôznych druhov stavebníc a kociek tematické celky podľa vlastnej fantázie alebo podľa jednoduchého vzoru/predlohy.
Grafomotorika: Využívať jemnú motoriku pri manipulácii s drobnými predmetmi (napr. navliekanie korálok, ukladanie mozaiky).

Podtéma: Farebný svet

Matematika a práca s informáciami

Triedenie: Zoradiť a triediť predmety podľa jedného výrazného kritéria – farby (napr. roztriediť prírodniny, gombíky alebo kocky do farebne zodpovedajúcich nádob).
Priraďovanie: Priradiť prvok k objektu na základe farebnej zhody (napr. priradiť farebného motýľa k rovnako farebnému kvetu).
Postupnosť (Algoritmické myslenie): Pokračovať vo vytvorenej jednoduchej farebnej postupnosti a odhaliť jej pravidlo (napr. striedanie dvoch či troch farieb v rade: *žltá – zelená – červená – žltá...*).

Umenie a kultúra (Výtvarná výchova a zmyslové vnímanie)

Farebná rozmanitosť: Rozlíšiť a pomenovať základné farby, vybrané miešané farby a ich odtiene (svetlá, tmavá).
Experimentovanie a miešanie farieb: Vnímať, experimentálne overovať a vlastnými slovami/gestami opísať vznik nových farieb zmiešaním dvoch základných (napr. *žltá + modrá = zelená*).
Emotívne vyjadrenie: Vyjadriť svoje pocity, nálady a predstavy prostredníctvom farebnej kompozície (napr. vyjadriť „veselý“ svet teplými farbami a „smutný“ svet studenými odtieňmi).
Grafomotorika: Využívať rôzne maliarske a kresliarske nástroje s rešpektovaním kontúr a plôch pri vyfarbovaní „farebného sveta“.

Príroda a spoločnosť (Svet okolo nás)

Rozmanitosť prírody: Identifikovať a opísať farebné premeny v prírode v závislosti od ročného obdobia (napr. farebná jeseň, biela zima, zelená jar).
Zmyslové vnímanie: Objaviť a opísať farebnosť bezprostredného okolia (v triede, na školskom dvore, v meste) prostredníctvom zrakového vnímania.

Dopravný svet: Poznať funkciu a význam farebných signálov na semafore pre chodcov aj autá a riadiť sa nimi.

Jazyk a komunikácia (Slovná zásoba a gramatika)

Gramatická správnosť: Používať prídavné mená označujúce farby v gramaticky správnom tvare (v správnom rode a čísle) v spojení s podstatnými menami (*farebný* svet, *farebná* lúka, *farebné* ceruzky).
Porozumenie reči: Reagovať na zložitejšie pokyny s farebným určením (*„Prines mi ten veľký žltý kruh a polož ho vedľa modrého.“*).
Umelecké texty: Recitovať krátke básne a hádanky s motívom farieb, dúhy či farebného sveta.

Téma „Farebný svet“ ponúka obrovský priestor na **zážitkové a vizuálne učenie**, ktoré u detí odbúrava stres z rozprávania:
Zážitkové miešanie farieb (Pokusy s vodou): Poháre s vodou zafarbou potravinárskym farbivom (červená, žltá, modrá). Deti pipetami prelievajú vodu do prázdnych pohárov a sledujú vznik nových farieb. Tento proces silne stimuluje pozornosť a dieťa prirodzene (aj jednoslovne) komentuje dej: *„Pozri, zelená!“*.
Farebný deň v triede: Napríklad „Zelený deň“. Všetky deti si prinesú niečo zelené (oblečenie, hračku). Štandard komunikácie a opisu dieťa splní tak, že len ukáže a pomenuje svoju vec (*„zelené auto“*). Vizuálny a jednotný motív v triede uľahčuje porozumenie pojmu.

Charakteristika obsahového celku

Deti spoznajú anatómiu, ale najmä funkciu orgánov. Na to nadväzuje téma prevencie (ako chorobám predchádzať cez zdravú výživu) a praktické riešenie situácií (čo robiť pri úraze, návšteva lekára). Rozvíja sa sebaobsluha, hygiena a zodpovednosť za seba.
Plynulý prechod von – do prírody, ktorá sa po zime prebúdza. Deti sledujú zmeny počasia, rastlín (jarné kvety) a kolobeh života (mláďatá). Prírodovedné poznanie je obohatené o kultúrny rozmer v podobe Veľkej noci, kde deti spoznávajú regionálne tradície a zvyky. Blok je bohatý na zmyslové podnety (vône kvetov, zvuky zvierat, maľovanie kraslíc).
Cez tému hračiek a farieb deti uplatňujú logické operácie (triedenie, priraďovanie). Téma povolaní im otvára svet dospelých a ukazuje hodnotu ľudskej práce. Vyvrcholením je Deň matiek, ktorý učí deti vyjadriť vďaku, lásku a citové väzby k najbližšej osobe prostredníctvom vlastnej tvorby.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti,

Pohybové a relaxačné cvičenia
Zážitkové učenie, projektové učenie, pojmové mapovanie,
Kooperatívne učenie, experimentovanie, pokus,
Vychádzky s tematickým zameraním,
Pohybové hry na školskom dvore,
Športové vychádzky a aktivity v prírode
Hudobno-pohybové hry

Syntéza, indukcia, dedukcia, diskusia, opis, rozhovor
Počúvanie príbehov, rozprávok a reprodukcia podľa obrázkov
Dramatické hry, dramatizácie rozprávok
Spevácke činnosti

Učebné zdroje (pre deti aj pre učiteľky),

- Výtvarný materiál, obrázkové mapy, stavebnice
- Makety
- Zážitkové učenie
- Detská literatúra -.leporelá a iné aktuálne zdroje.
- Odborná literatúra
- Cvičíme s riekankami
- Piesne hry a riekanky predškolského veku
- pracovné listy na rozvíjanie matematických predstáv u detí v MŠ
- Brúsime si jazýček
- výtvarný, prírodný, technický a odpadový materiál
- pexeso – pracovné činnosti, ovocie, zelenina, zvieratká,
- puzzle – obrázky
- odborná literatúra pre učiteľky MŠ
- Grafomotorika u detí predškolského veku-metodika
- bábky, paraván na div. predstavenia
- obrázkové materiály
- didaktická technika
- učebné pomôcky – a svojpomocne zhotovované pomôcky
- makety a tvary
- didaktický a obrazový materiál
- pracovné listy, omaľovánky, časopisy
- prírodný, výtvarný a odpadový materiál
- detská literatúra, encyklopédie, internet
- pexeso, puzzle
- odborná literatúra pre učiteľky

Metódy a prostriedky hodnotenia plnenia/splnenia/dosiahnutia vytýčených výkonových štandardov (špecifických cieľov) k obsahovému celku JAR

Cielené a štruktúrované pozorovanie: Sledovanie dieťaťa priamo pri jarnej aktivite (napr. ako reaguje na zmenu počasia vonku, ako manipuluje s jarnými sadenicami).
Analýza produktov detskej činnosti: Hodnotenie jarných výkresov, modelov kvetov, poskladaných puzzle s jarnou tematikou či digitálnych koláží.

Rozhovor a reflexia činnosti: Metóda vhodná pre verbálne deti alebo realizovaná prostredníctvom komunikačných tabuliek (AAK) – dieťa vyjadruje pocity z jarných aktivít (napr. *Páči sa mi ako vonia kvet?* – ukáže na piktogram).
Experimentálna situácia (Pedagogický experiment): Zámerne vytvorená situácia (napr. dieťa má roztriediť jarné a zimné oblečenie), kde učiteľ sleduje aplikáciu poznatkov v praxi.

Prostriedky hodnotenia (ČÍM hodnotíme)

Diagnostický hárok / Záznamový list k téme JAR: Tabuľka s vopred stanovenými jarnými indíciami a trojstupňovou škálou (splnil samostatne / splnil s dopomocou / nesplnil).
Detské portfólio: Zakladač s reálnymi prácami dieťaťa (jarné pracovné listy, výlisky rastlín) doplnený o fotodokumentáciu.
E-portfólio (Digitálne portfólio): Archív fotografií a videí (napr. v aplikácii EduPage) zachytávajúci posun dieťaťa – napríklad video, ako na začiatku jari nevedelo udržať sadiacu lopatku a na konci mája ju už ovláda.

Praktické príklady hodnotenia jarných výkonových štandardov v ŠMŠ

Jazyk a komunikácia

Výkonový štandard: Žiak pomenuje jarné kvety (snežienka, fialka, púpava) alebo priradí piktogram.
Prostriedok hodnotenia: Digitálna hra na interaktívnej tabuli (alebo tablete). Dieťa prstom presúva obrázok snežienky k piktogramu jari.
Indikátor úspechu: Dieťa správne identifikuje aspoň 2 z 3 kvetov (podľa formy komunikácie: verbálne, ukázaním, pohľadom cez očnú navigáciu).

Prostriedok hodnotenia: Pozorovanie a záznamový hárok k digitálnej hračke. Učiteľ sleduje, či dieťa rozumie pojmom *vpred, vpravo, vľavo* v kontexte jarného príbehu.
Indikátor úspechu: Dieťa s pomocou alebo samostatne stlačí správnu sekvenciu šípok a dovedie včielku do cieľa.

Človek a svet práce (Jemná motorika a zmysly)

Výkonový štandard: Dieťa dokáže posadiť jarné semienko do zeme (koordinácia oko-ruka) a popísať zmeny pomocou hmatu a zraku.
Prostriedok hodnotenia: Fotodokumentácia v portfóliu spojená s krátkym popisom učiteľa o miere dopomoci (fyzické vedenie ruky vs. slovná inštrukcia).
Indikátor úspechu: Dieťa prejavuje záujem o hmatovú stimuláciu (hlina, voda), uchopí semienko pinzetovým úchopom a prejavuje radosť z výsledku.

Zdravie a pohyb (Hrubá motorika)

Výkonový štandard: Dieťa reaguje pohybom na jarné zvukové stimuly (napr. zvuk dažďa, spev vtákov).
Prostriedok hodnotenia: Videozáznam dieťaťa na interaktívnej podlahe (napr. skákanie po jarných kalužiach premietaných na zem).
Indikátor úspechu: Dieťa koordinuje pohyby nôh a rúk, udržiava rovnováhu a adaptuje svoj pohyb na zmenu vizuálneho/zvukového podnetu.

OBSAHOVÝ CELOK LETO

TÉMA	PODTÉMY
Jún: VITAJ LETO	Sviatok detí Ročné obdobie – Leto Voľne žijúce živočíchy Výlet do ZOO

Podtéma: Sviatok detí

Človek a spoločnosť

Táto oblasť tvorí prioritné jadro témy so zameraním na multikultúrnu výchovu, práva dieťaťa a sociálne vzťahy.

Uvedomuje si rôznorodosť ľudí (rasová, národnostná, jazyková).
Spoznávanie detí z iných kútov sveta (Afrika, Ázia, Grónsko) pomocou veľkých vizuálnych piktogramov a fotografií. Porovnávanie odlišností v oblečení, obydlí a reči, no s dôrazom na to, že všetky deti sa rady hrajú (rovnaké potreby).
Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt s rovesníkmi.
Spoločné oslavy a hry. Dieťa počas hrových aktivít uplatňuje očný kontakt, učí sa adekvátne pozdraviť, prijať darček či sladkosť a vyjadriť vďaku slovne alebo asistenčným gestom.
Uplatňuje pravidlá spolužitia v skupine.
Kooperatívne športové disciplíny na školskom dvore. Deti sa učia počkať, kým na ne príde rad, spolupracovať v tíme a rešpektovať limity svojich kamarátov so znevýhodnením.

Jazyk a komunikácia

Oznámi svoje potreby, želania a pocity.
Rozhovor s témou *„Čo ma najviac teší / čo by som si prial na môj sviatok“* s využitím kartičiek augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK). Dieťa vyjadruje svoje preferencie.
Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.
Opisovanie svojho najlepšieho kamaráta v triede: *„Môj kamarát je Lukáš. Rád sa s ním hrám s autíčkami. Lukáš sa usmieva.“* (Korekcia dysgramatizmov a podpora plynulosti reči).
Pamätá si a reprodukuje jednoduché textové útvary (básne, piesne).
Nácvik krátkej, výrazne rytmizovanej básničky o deťoch a priateľstve spojenej s prvkami pohybovej koordinácie (vytleskávanie slabík, držanie sa za ruky v kruhu).

Zdravie a pohyb.

Zvláda základné lokomočné pohyby v rôznych podmienkach.Športový deň k MDD na školskom dvore. Prekonávanie prekážkových dráh (plazenie pod tunelom, skákanie do kruhov, chôdza po stimulačnom chodníku) s cieľom rozvíjať motorické istoty.

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi.
Hry s lietajúcimi balónmi alebo bublifukom – chytanie bublín (koordinácia oko-ruka) a jemná motorika pri kreslení kriedami na asfalt na tému *„Moja rodina a kamaráti“*.

Umenie a kultúra

Spieva jednoduché piesne a riekanky.
Spoločný spev piesní oslavujúcich priateľstvo (napr. *„My sme smelí prváci / kamaráti“*) spojený s hrou na detské rytmické nástroje (bubienky, ozvučné drievka).

Podtéma:Ročné obdobie – Leto

Zdravie a pohyb

Uplatňuje zdravé životné návyky.
Vedomé dodržiavanie pitného režimu v horúčavách. Dieťa na základe vnútorného pocitu alebo po upozornení vizuálnym piktogramom (pohár vody) signalizuje smäd slovne alebo gestom.
Ovláda základné sebaobslužné návyky.
Samostatné obliekanie a vyzliekanie jednoduchého letného šatstva (tričko, krátke nohavice, šiltovka, plavky) a obúvanie letnej obuvi (sandále na suchý zips).
Dodržiava pravidlá bezpečného správania sa v pohybových činnostiach.
Pochopenie základných pravidiel bezpečnosti pri vode a na priamom slnku (nosenie pokrývky hlavy, zákaz skákania do neznámej vody, ochrana pokožky krémom) prostredníctvom kontrastných piktogramov (ÁNO/NIE).

Jazyk a komunikácia

Zamerané na rozširovanie slovnej zásoby o lete, správne vyjadrovanie a stimuláciu artikulačných orgánov.

Oznámi svoje potreby, želania a pocity.
Vyjadrenie telesného komfortu alebo nepohody v letnom období slovne alebo pomocou kartičiek augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK): *„Je mi veľmi teplo (chcem si vyzliecť mikinu). Chcem piť. Poďme do tieňa.“*
Formuluje gramaticky správne vety a súvetia.
Nácvik správnej gramatickej zhody prídavného mena s podstatným menom pri opise letných reálií: *„To je žlté slnko. Toto sú červené jahody. Vidím modré more.“*
Rozlišuje zvuky ľudského tela a prostredia (sluchová diferenciácia).
Sluchová hra „Čo počujeme na pláži/v prírode?“. Dieťa bez zrakovej opory priradzuje nahrávky zvukov (šumenie vĺn, bzučanie včely, letná búrka/hrom) k príslušným piktogramom.

Človek a príroda

Kognitívne spracovanie prejavov leta, počasia a spoznávanie letných plodov.

Uvedomuje si zmeny v prírode v priebehu roka.
Pozorovanie a pomenovanie typických znakov leta (vysoké teploty, dozrievanie ovocia, dlhé dni).
Triedi objekty na základe určeného kritéria.
Rozdeľovanie a triedenie letného ovocia a zeleniny (jahody, čerešne, melón, hrášok) podľa reálnych vzoriek, vône, chuti alebo makiet do správnych košíkov.

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k inému objektu.
Hra „Na pláži“ s hračkárskymi modelmi. Fixácia priestorových predložiek na pokyn učiteľky: *„Polož mušľu DO piesku. Daj kraba POD deku. Postav slnečník VEDĽA bazéna.“*

Podtéma:Voľne žijúce živočíchy

Človek a príroda

Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.
Rozlišovanie zvierat na základe prostredia, v ktorom žijú (lesné zvieratá vs. exotické zvieratá zo ZOO) pomocou makiet a triedenia piktogramov na dve odlišné podložky (les / savana).
Uvedomuje si spôsob života vybraných živočíchov.
Rozhovor s vizuálnou oporou o tom, čím sa zvieratá živia a kde bývajú (medveď v brlohu, veverička v dutine stromu, vtáčik v hniezde).

Jazyk a komunikácia

Zamerané na sluchovú diferenciáciu, napodobňovanie zvukov a rozširovanie slovnej zásoby.

Rozlišuje zvuky ľudského tela a prostredia (sluchová diferenciácia).
Hra „Kto sa schoval pri vode?“. Deti iba na základe sluchového vnemu z audio nahrávky rozlišujú zvuky voľne žijúcich zvierat
Formuluje gramaticky správne vety a súvetia. Tvorenie viet a odstraňovanie dysgramatizmov pri opise rodín zvierat.

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k inému objektu.
Hra „Kde sa schovala žabka?“. Fixácia priestorových predložiek na pokyn učiteľky: *„Žabka skočila do vody..“*
Porovná dva objekty podľa dĺžky/hrúbky/veľkosti. Rozlišovanie rozmerov: *„Bocian je veľký, žabka je malá. Had je dlhý, červík je krátky.“*

Zdravie a pohyb

Manipuluje s drobnými predmetmi a nástrojmi.
Hry rozvíjajúce jemnú motoriku a štipkový úchop s lesnou tematikou. Prenášanie žaludov, kamienkov, kvietkov
Zvláda základné lokomočné pohyby (napodobňovanie pohybu).
Plazenie sa po bruchu (had), skákanie(žaba), napodobňovanie lietania(vtáčik)

Podtéma:Výlet do ZOO

Človek a príroda

Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše (rozlišovanie exotických zvierat od domácich a lesných na základe typických znakov a piktogramov: *lev, slon, žirafa, opica*).

Jazyk a komunikácia

Rozlišuje zvuky prostredia (sluchová diferenciácia exotických zvukov z audio nahrávky – *rev leva, trúbenie slona, škriekanie opice* – a ich priraďovanie k maketám).
Formuluje gramaticky správne vety a súvetia (nácvik opisných viet: *„Slon má dlhý chobot. Žirafa má dlhý krk.“* a odstraňovanie dysgramatizmov.

Matematika a práca s informáciami

Určí polohu objektu vo vzťahu k inému objektu (fixácia priestorových predložiek pri stavaní zoologickej záhrady: *„Opica vyskočila NA strom. Lev spí V klietke. Had sa plazí ZA kameňom.“*).

Zdravie a pohyb

Zvláda základné lokomočné pohyby (pohybovo-rečové hry s napodobňovaním chôdze zvierat: ťažký krok slona, skákanie opice, plazenie hada – rozvoj koordinácie a hrubej motoriky).
Špecifický blok exotickej oromotoriky a dychových cvičení:
Cielené rozcvičky hovoridiel pred logopedickým zrkadlom: *„Sloní chobot"* (špúlenie pier dopredu a do strán), *„Krokodíl otvára ústa"* (široké otváranie a zatváranie úst), *„Had syčí"* (predĺžený výdychový prúd na fixáciu hlásky SSSS).

Charakteristika obsahového celku

Pozorovanie a zážitkové chápanie prírodných zákonitostí leta (dlhé dni, intenzívne slnečné žiarenie, teplé počasie, búrky, zrenie letného ovocia a zeleniny). Dôraz sa kladie na spoznávanie biotypu vody (život pri rybníku, potoku, mori) a správanie sa voľne žijúcich živočíchov v letnom období. Deti sa učia signalizovať pocit smädu (prevencia dehydratácie), zvládajú základy sebaobsluhy (obliekanie krátkeho šatstva, plaviek, samostatné natieranie sa opaľovacím krémom) a učia sa pravidlám bezpečného správania sa pri vode, na slnku a pri letných búrkach. Koordinácia tela, rovnováha a hrubá motorika pri letných športoch, behaní naboso po tráve a piesku. Systematické odbúravanie zmyslovej a hmatovej defenzívy cez priamy kontakt s netradičnými textúrami (hmatové boxy s pieskom, mušľami, teplou a studenou vodou)

Prepojenie na legislatívu a podporné opatrenia: Integrácia výkonových štandardov zo Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie (oblasti Zdravie a pohyb, Jazyk a komunikácia, Človek a príroda) s aktívnym využitím podporných opatrení ministerstva školstva (personálna pomoc asistenta, vizuálne piktogramy na pitný režim, zmyslové pomôcky).

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

Pohybové a relaxačné cvičenia
Zážitkové učenie, projektové učenie, pojmové mapovanie,
Kooperatívne učenie, experimentovanie, pokus,
Vychádzky s tematickým zameraním,
Pohybové hry na školskom dvore,
Športové vychádzky a aktivity v prírode
Hudobno-pohybové hry
Syntéza, indukcia, dedukcia, diskusia, opis, rozhovor
Počúvanie príbehov, rozprávok a reprodukcia podľa obrázkov
Dramatické hry, dramatizácie rozprávok
Spevácke činnosti

Učebné zdroje (pre deti aj pre učiteľky),

- Výtvarný materiál, obrázkové mapy, stavebnice
- Makety
- Zážitkové učenie
- Detská literatúra -.leporelá a iné aktuálne zdroje.
- Odborná literatúra
- Cvičíme s riekankami
- Piesne hry a riekanky predškolského veku
- pracovné listy na rozvíjanie matematických predstáv u detí v MŠ
- Brúsime si jazýček
- výtvarný, prírodný, technický a odpadový materiál
- pexeso – pracovné činnosti, ovocie, zelenina, zvieratká,
- puzzle – obrázky
- odborná literatúra pre učiteľky MŠ
- Grafomotorika u detí predškolského veku-metodika
- bábky, paraván na div. predstavenia
- obrázkové materiály
- didaktická technika
- učebné pomôcky – a svojpomocne zhotovované pomôcky
- makety a tvary
- didaktický a obrazový materiál
- pracovné listy, omaľovánky, časopisy
- prírodný, výtvarný a odpadový materiál
- detská literatúra, encyklopédie, internet
- pexeso, puzzle
- odborná literatúra pre učiteľky

Metódy a prostriedky hodnotenia plnenia/splnenia/dosiahnutia vytýčených výkonových štandardov (špecifických cieľov) k obsahovému celku LETO

Priebežné pedagogické pozorovanie (zúčastnené):
Aplikácia v lete: Dominantná metóda počas pobytu vonku a letných hier. Učiteľka sleduje úroveň hrubej motoriky (behanie, skákanie, hádzanie lopty, udržiavanie rovnováhy na preliezkach) a dodržiavanie bezpečnostných pravidiel (nosenie šiltovky, ochrana pred slnkom). V sebaobsluhe sa zameriava na samostatnosť pri obliekaní letného šatstva (krátke nohavice, tričko, sandále) a na vedomé dodržiavanie pitného režimu.
Cielená analýza produktov činnosti:
Aplikácia v lete: Hodnotenie výtvarných a tvorivých prác inšpirovaných letom (napr. *„kreslenie slnečných lúčov“* – uvoľňovanie zápästia, *„modelovanie letného ovocia“* – rozvoj svalstva ruky, *„lepenie mušlí do piesku“*). Sleduje sa úroveň jemnej motoriky, koordinácie oko-ruka a štipkového úchopu.

Hravé testové situácie a riadené hry:
Aplikácia v lete: Učiteľka modeluje hravé situácie na overenie kognitívnych štandardov, napr. hra *„Balíme batoh na výlet“* (dieťa vyberá z makiet predmety, ktoré v lete potrebuje – šiltovka, voda, krém, a vyraďuje zimné veci). Sleduje sa logické myslenie a porozumenie reči.
Logopedická rečová analýza (v spolupráci s logopédom):
Aplikácia v lete: Hodnotenie dychového prúdu prostredníctvom letných motivácií. Sleduje sa plynulosť a sila výdychu pri hre *„Fúkame do papierových lodičiek vo vodnom bazéniku“* a artikulačná motorika (napodobňovanie bzučania letného hmyzu *„ZZZZ“*, šumenia mora *„ŠŠŠŠ“*).

6. SYSTÉM PODPORY DETÍ V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Podporné opatrenia a úprava podmienok

Materiálne zabezpečenie: Kompenzačné pomôcky, špeciálne učebnice, bezbariérový prístup a úprava tried.
Metodické úpravy: Redukcia alebo úprava učiva, alternatívne formy hodnotenia (napr. slovné hodnotenie namiesto známok) a predĺžený čas na vypracovanie úloh.
Personálna podpora: Zapojenie školského poradenského servisu a asistentov.

Školský inkluzívny tím (ŠIT)

Školský špeciálny pedagóg: Poskytuje individuálnu reedukáciu a konzultácie.
Školský psychológ: Rieši sociálno-emocionálne ťažkosti.
Pedagogickí asistenti: Pomáhajú žiakom priamo na vyučovacích hodinách prekonávať bariéry.

Individuálny vzdelávací program (IVP)

Pre deti, ktorých znevýhodnenie vyžaduje výraznejšie úpravy, škola vypracováva **Individuálny vzdelávací program**. ŠkVP určuje pravidlá jeho tvorby, ktoré zahŕňajú:

Diagnostiku a odporúčania z Centra poradenstva a prevencie (CPP).
Konkrétne ciele, úpravy učebných plánov a formy hodnotenia pre daného žiaka.
Pravidelné prehodnocovanie a aktualizáciu IVP v priebehu školského roka.

Spolupráca s externými partnermi

Úzka kooperácia s **Centrom poradenstva a prevencie (CPP)**.

Pravidelná komunikácia, metodické usmerňovanie a konzultácie so zákonnými zástupcami (rodičmi) dieťaťa.

7.STRATÉGIA DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE VZDELÁVANIA

Digitálna transformácia predprimárneho vzdelávania v našej špeciálnej materskej škole predstavuje systematický a pedagogicky ukotvený proces zmysluplného začleňovania digitálnych technológií v súlade s vývinovými osobitosťami a individuálnymi potrebami detí so zdravotným znevýhodnením. Hlavným cieľom je využívať technológie ako kompenzačný a edukačný nástroj, ktorý podporuje inklúziu, alternatívnu komunikáciu, zmyslový rozvoj a pripravuje deti na život v digitálnej spoločnosti formou hry a zážitkového učenia.“

Inkluzívna a kompenzačná funkcia technológií

Augmentatívna a alternatívna komunikácia (AAK): Využívanie tabletov a špeciálnych aplikácií (napr. *SymWriter, GoTalk NOW*) pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou alebo autizmom.

Asistívne technológie: Integrácia špeciálnych hardvérových prvkov (veľkoplošné tlačidlá, dotykové monitory, upravené myši a joysticky, očné navigácie).
Zmyslová stimulácia: Používanie interaktívnych podláh, svetelných panelov a Snoezelen prvkov riadených softvérom na rozvoj hrubej a jemnej motoriky a zmyslového vnímania.

Pedagogický proces a rozvoj detí (Výchovno-vzdelávacia činnosť)

Ukotvenie v hre: Technológie nesmú slúžiť na pasívne sledovanie videí. Využívajú sa premyslene a len na obmedzený čas.
Digitálne hračky: Programovateľné včielky (Bee-Bot, Blue-Bot) magnetické stavebnice, ktoré rozvíjajú základy algoritmického myslenia a priestorovej orientácie bez nutnosti pozerať sa na displej.
Interaktívne vzdelávanie: Práca s edukačnými programami na interaktívnej tabuli zameranými na farby, tvary, logiku a slovnú zásobu.

Profesijný rozvoj a podpora personálu

Multidisciplinárny tím: Prepájanie zručností učiteľov, školských špeciálnych pedagógov, logopédov a asistentov pri výbere správneho softvéru pre konkrétne dieťa.
Cielené kurzy: Účasť pedagógov na programoch ako napr. *„Využitie digitálnych nástrojov v praxi pedagogického zamestnanca materskej školy“*.
Metodická podpora: Práca s inovatívnymi metodikami vytváranými v rámci národného projektu

Spolupráca s rodinou a manažment

Kontinuita doma: Zdieľanie overených aplikácií a digitálnych postupov s rodičmi, aby dieťa mohlo kompenzačné pomôcky (najmä komunikačné platformy) efektívne používať aj v domácom prostredí.

Digitalizácia agendy: Efektívne vedenie pedagogickej dokumentácie (IVP – individuálnych vzdelávacích programov) prostredníctvom školských informačných systémov (napr. EduPage).